ԱՐՍԱՐԱԲԱԴ
SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XIII
Nº 746
Miércoles 16 de marzo de 1988

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

476

EN ARGENTINA...

Más de 1.500 armenios peticionamos ante la Embajada Soviética

(Fotos Martín Keskiskian)



La delegación junto al Cónsul y Vicecónsul de la URSS.



Aspecto parcial de la manifestación frente a la Embajada.

El petitorio de la comunidad armenia

Al Señor
Secretario General
del Comité Central del Partido Comunista
de la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas
D. Mikhail Gorbachov
por intermedio del Señor Embajador de la U.R.S.S.
en la República Argentina D. Oleg Kvasov

De nuestra mayor consideración:

Tenemos el honor de dirigirnos al Señor Secretario General, en nombre de todas las organizaciones de nuestra comunidad reunidas en el Salón de Arzobispado eclesial, con el objeto de solicitarle quiera interceder para el logro de una solución justa de la cuestión de Nogorny Gharabagh, de acuerdo con los principios de la Constitución de la Unión Soviética, la resolución del Soviet de Diputados de esa región autónoma y las reclamaciones de su población.

El pasado 20 de febrero, la representación parlamentaria de Gharabagh, actualmente en jurisdicción de la R.S.S. de Azerbaijan, resolvió solicitar su reincorporación a la R.S.S. de Armenia.

Gharabagh, territorio históricamente armenio, abarca parte de las antiguas provincias de Udik y Artsaj y ha sido cuna de la armenidad. Allí, los armenios vivieron desde tiempos inmemoriales, gestaron una historia heroica en momentos cruciales y hace aproximadamente tres siglos, promovieron y concretaron la unión con Rusia. Nunca dejaron de ser mayoría en la región. Monumentos de una cultura relevante son testigos de esa presencia protágonica y creativa.

En 1923, mediante una decisión arbitraria, Stalin incorporó artificialmente este territorio a la R.S.S. de Azerbaijan, transformándolo en región autónoma de dicha república. Esta situación injusta permanece invariable desde entonces. Por su composición étnica, por sus antecedentes históricos y su ubicación geográfica, Gharabagh es parte integrante de Armenia.

Durante muchos años, los habitantes de Nogorny Gharabagh se dirigieron a las autoridades soviéticas para solicitar la reparación de aquella medida arbitraria. El pueblo de la R.S.S. de Armenia y las comunidades de la Diáspora elevaron también petitorios con el mismo objeto, sin respuesta positiva. En estos días se han realizado manifestaciomes multitudinarias y pacíficas en Erevan, en el marco del orden y del respeto.

Nuestra presentación tiene un sentido estrictamente constructivo. La situación actual se constituye en obstáculo para la consolidación de la paz y la confraternidadtentre los pueblos de Armenia y Azerbaijan. Por el contrario, una solución justa, basada en el principio de autodeterminación de las naciones consagrado en la Constitución Soviética, será dvcisiva para afianzar aquellos altos objetivos, eliminando xntagonismos y resentimientos.

Asimismo, en esta oportunidad, solicitamos al señor Secretario General tenga a bien arbitrar los medios a su alcance para resguardar la integridad de la población xrmenia de la R.S.S. de Azerbaijan.

Estamos convencidos de que el señor Secretario General, dentro del espíritu de la reestructuración y la transparencia que en estos días rigen en la Unión Soviética, sabrá hallar los medios para enmendar el error cometido en 1923, por lo que expresamos nuestro más profundo reconocimiento en nombre de más de 100.000 armenios de la República Argentina, que siguen los acontecimientos con preocupación.

Reiterando las expresiones de nuestra mayor consideración.

Comunidad Armenia de la República Argentina

La semana pasada fue una semana sumamente activa dentro de nuestra colectividad. La Comisión presidida por el Obispo Primado Monseñor Krikoris Pouniatian y a la cual concurrieron todas las instituciones, sin distinción, logró llevar a cabo con total éxito la petición de los armenios residentes en la Argentina a las autoridades de la Embajada de la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas acreditadas ante el gobierno de la República Argentina.

La concentración tuvo lugar, tal como lo habíamos anunciado, ante las puertas de la embajada, donde desde las 16.30 horas ya un público numeroso se había dado cita. Las calles estaban custodiadas por efectivos de la Policia Federal, Y por jóvenes de distintas instituciones de la colectividad, quienes tuvieron a su cargo el orden interno de la concentración. El tráfico vehicular fue cortado en el radio de tres manzanas.

A las 17.30 hizo su entrada en la Embajada una Delegación encabezada por el

(continúa en pág. 2)

Más de 1.500 armenios ...

(viene de pág. 1)

Obispo Monseñor Krikoris Pouniatian, e integrada por Monseñor Vartan Boghosian, Exarca de la Iglesia Católica Romana, rito armenio, para América Latina, el señor Shahan Hovagimyan, de la Institución Administrativa de la Iglesia Armenia, el señor Antranik Ekshian, de la Unión General Armenia de Beneficencia, el señor Avedik Izmirlian, de la Federación Revolucionaria Armenia (Tashnagtsutiun), el señor Samo Sarkisian, del Partido Social Demócrata Hnchakian, el señor Mihran Sarafian, de la Organización Demócrata Liberal (Ramgavar), el señor Gregorio Marashlian, de la Unión Cultural Armenia, el señor Enrique Panosian, Presidente de la colectividad Armenia de Córdoba, el miembro del Consejo Central de la UGAB (EE.UU.), señor José Youssefian, y la Presidenta de Hom, señora Rita Adjemian.

Recibieron a nuestra delegación el Cónsul de la URSS, Sr. Pavel Baadev y el Vicecónsul y tercer Secretario de la Embajada, Sr. Harutiun Vermichian. El Sr. Baadev, luego de dar la bienvenida a la delegación, escuchó atentamente las palabras de Monseñor Pouniatian, referentes a la petición de nuestra comunidad que coincide, por otra parte, con las peticiones realizadas por las otras comunidades del mundo, en lo referente al cumplimiento, de acuerdo con las normas legales, de la voluntad de la población de Gharabagh. Dijo entre otras cosas, Mons. Pouniatian: **"Queremos que se haga justicia, para que el pueblo armenio siga haciendo aquello que sabe hacer:- Construir, tallar la piedra, desarrollar cultura, participar en la ciencia y en el arte, para bien de la humanidad".**

A continuación hizo entrega del petitorio al Sr. Baadev, quien aseguró que la carta llegará a manos del Secretario General del Partido Comunista de la URSS Sr. Mikhail Gorbachov, agradeciendo a su vez la presencia de todos los representantes de la comunidad armenia de Buenos Aires.

Seguidamente se sirvió una copa de champagne a los presentes, momento en que se hizo un brindis por la paz, la hermandad y la justicia.

Alrededor de las 18 horas, la delegación dejo la Embajada, y a la salida fue recibida por el entusiasta público con un cerrado aplauso y vivas que duraron varios minutos. Luego, Monseñor Pouniatian habló al público, expresando la receptividad y la buena voluntad expuesta por las autoridades de la embajada para con la petición presentada.

Cabe destacar que la manifestación se desarrolló en forma pacifica, que el público presente se desconcentró en forma ordenada.

Debemos agregar que este acto fue apoyado por una campaña publicitaria desarrollada en los medios gráficos, radiales y televisivos de nuestra ciudad que antes, durante y después de los hechos, se hicieron eco del evento.

Nota de la colectividad Armenia de Córdoba a Gorbachov

Al Sr. Secretario General del Partido Comunista de la URSS Mijhail Gorbachov

Desde los albores del universo, la historia nos testimonia la triste realidad humana de los profundos errores geopolíticos cometidos.

En todo territorio está definido una serie de elementos que hacen y caracterizan una raza étnicamente definida la que debe ser por principio considerada, como razón fundamental filosófica y humana, para su desarrollo.

Lejos de toda orientación creada por el hombre, modificando éstos conceptos básicos, se mantiene la legitimidad de éstos derechos a pesar del esfuerzo incomprensible para modificarlos.

Ejemplos eternos del mismo error o desinteligencia humana son nuestro genocidio, y otros tantos diseminados por todo el mundo y que perdurarán eternamente en el espíritu de las razas.

Reparar el daño causado a un grupo étnico, a un pueblo o a una nación, es deber inalienable de la justicia de los hombres.

El pasado 20 de febrero el Soviet de Diputados populares del parlamente regional de la región autónoma de Nogorny Gharabagh; hoy jurisdicción de R.S.S. de Azerbaijan, resolvió solicitar su reincorporación a la R.S.S. de Armenia. Esta medida adoptada en el estricto marco constitucional de la URSS, constituye la voluntad mayoritaria armenia de Nogorny Gharabagh, del pueblo de Armenia y de la diáspora en su conjunto.

Hace 65 años mediante una errónea decisión administrativa, Stalin incorporó artificialmente el territorio históricamente armenio de Gharabagh a la R.S.S. de Azerbaijan, transformándola en región autónoma; contraviniendo las decisiones establecidas por la Federación de R.S.S. fundadas en la inspiración leninista.

Esta decisión adoptada en el año 1923, no responde a su pasado histórico, geográfico, ni a la composición étnica, ni a los intereses económicos, ni a los deseos del pueblo de Gharabagh. La realidad después de 65 años así lo demuestran.

En el marco de la reestructuración y apertura que rige en estos días en la URSS; los representantes populares de la región autónoma de Nogorny Gharabagh, solicitaron su reincorporación jurídica administrativa a la R.S.S. de Armenia, basados en el principio de autodeterminación de las naciones consagradas en la constitución de la URSS. Las manifestaciones de armenios en Erevan y Gharabagh, son la evidencia más elocuente de ésas aspiraciones. Los actos de apoyo y solidaridad realizadas en diversas comunidades de la Diáspora armenia constituyen el complemento de la legítima voluntad de todo un pueblo.

Cabe aclarar que nuestro anhelo no lleva implícito ningún móvil, ideológico, político, racial, separatista, religioso ni sectario, simplemente aspiramos a consolidar con justicia la convivencia en hermandad y paz de los pueblos azerbaijano-armenio.

La reparación pretendida es de su responsabilidad histórica, como Secretario General del gobierno de las democracias populares en este período de transparencia y reestructuración, conduciendo este proceso trascendente en el tiempo y espacio político universal, no como acto vindicativo sino como una respuesta justa y equitativa a los requerimientos históricos del pueblo armenio.

Confiamos en la capacidad del ilustre conductor en la sabiduría del Soviet Supremo para dar una justa solución a ésta cuestión.

Lo requiere la salud de las Repúblicas Socialistas Soviéticas, lo requiere la paz entre los pueblos, lo requiere la convivencia de los grupos étnicos del mundo, lo requiere la étnica socialista. Lo requiere la paz la solidaridad universal. Lo requiere el respeto mutuo entre las naciones.

La justicia tiene la palabra.-

Córdoba, 8 de marzo de 1988

Colectividad Armenia de Córdoba

URUGUAY

Concentración en Montevideo

Organizado por el Consejo Central Administrativo de la Comunidad Armenia del Uruguay, se realizó el 7 del corriente una concentración pacífica frente a la Embajada de la U.R.S.S. La manifestación, que contó con el concurso de más de un centenar de personas, quiso así expresar su solidaridad y apoyo a la resolución tomada por los representantes de Gharabagh.

Asimismo, una delegación integrada por el Presidente del Consejo Central señor Garabed Pilavdjian y por el Archimandrita Hagop Kelendjian, fue recibida por el Embajador de la URSS señpr Igor Laptev, a quien entregaron un memorandum destinado a las más altas autoridades de Mosc

(continúa en pág.

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados
Larrea 738 **Cap. Fed.**
Francia 275 **San Martín** (Pcia. de Bs. As.)

Koulaksizian Hnos. S.A.

FABRICACION DE TEJIDOS
LIMA 3560 - (1678) CASEROS
Tel. 750 - 5888/3501/4632

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

Salón América
Av. Córdoba 4737 - Tel.: 772-8539/8654
EMPRESA AUTORIZADA
CON CARGO A: PAMI
Jubilados - Pensionados - Bancarios

Las fotos de las manifestaciones en Armenia

Estas fotos, correspondientes a las revistas L'Express de París, Newsweek de USA., y Clarín y Buenos Aires Herald de Buenos Aires, reflejan la magnitud y fervor de las recientes manifestaciones de nuestros hermanos en Armenia, y en Moscú.





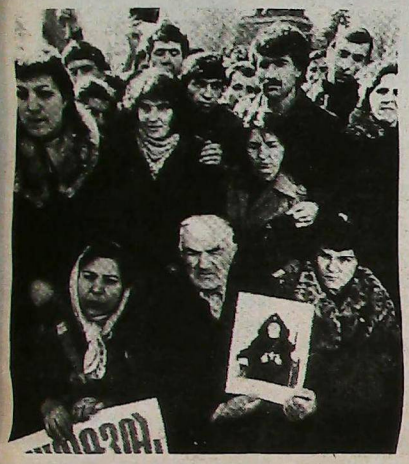



Erevan, 23 février 1988. Manifestation dans les rues de la capitale arménienne.



Manifestación el el cementerio de Moscú, el domingo

Emotiva celebración del Día de la Mujer, en Armenia

El Día de la Mujer tiene todos los años en Armenia resonante celebración. Allí se homenajea a las mujeres con actos de intensidad similar a los que tienen por destinataria a la Madre Armenia en su día.

Sin embargo, este año, esa celebración fue cambiada, y ella se transformó en una multitudinaria manifestación de protesta, en la que cerca de 300.000 armenios se reunieron en torno al Monumento a las Víctimas del Genocidio, para protestar por la reciente matanza del 28 de febrero en **Sumgait** (Azerbaijan), a la vez que honrar su memoria.

Es la primera vez, en la historia de Armenia, que una multitud se reúne en fecha que no es la del 24 de abril, y se moviliza en honra de sus mártires.

La fecha fue propicia, y la celebración del Día de la Mujer dió motivo a que fuera su mejor homenaje el honrar a los hijos que perdieron su vida por una nueva causa justa de la armenidad.

Monseñor Pouniatian viajó a Armenia

Luego de cumplir sus obligaciones con la colectividad, dadas las circunstancias por todos conocidas que provocaron el movimiento colectivo de estos días, Monseñor Pouniatian viajó hacia la Madre Patria, el 10 del corriente, a los efectos de estar junto a sus familiares y llevar confortamiento a su madre y hermana con motivo del reciente fallecimiento de su hermano y su cuñado, de que diéramos cuenta en ediciones anteriores.

El viaje de Monseñor Pouniatian estaba previsto para el 7 del corriente pero, a solicitud de los representantes de la colectividad, quienes deseaban que presidiera con su autoridad la concentración y delegación que entregaría un petitorio sobre Gharabagh al señor Embajador de la U.R.S.S, anteponiendo su solidaridad y sentido del deber postergó dicho viaje hasta la fecha indicada.

El regreso de Monseñor Pouniatian está previsto para la Semana Santa, pues es su propósito estar presente en las ceremonias litúrgicas así como brindar a los fieles su mensaje pascual.

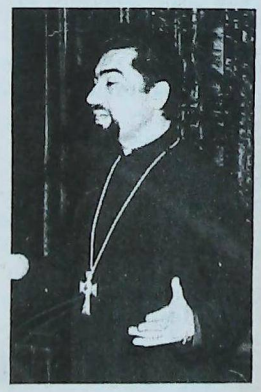

LAS TRADICIONALES CENAS DE LOS VIERNES

COMIENZAN EL VIERNES 18

En el Restaurante de Comidas Armenias de la U.G.A.B.

*Colaboran alumnos y padres del Colegio Secundario "***Doris Tchinossian***" y del Instituto* **Marie Manoogian**

INSTITUTO EDUCATIVO MARIE MANOOGIAN

PROMOCION '88

PROFESIONALES

MEDICOS

DR. ANDRES J. KUPELIAN
Médico del Hospital F. J. Muñiz
Cirugía General e Infectológica
Especialista Flebo y Linfología
(Enfermedades venosas - várices)
Cnel. Díaz 1767 20 b -Bs. As.- TURNO: 826-2588

SARDARABAD
ES EL MEDIO IDEAL PARA SU AVISO PROFESIONAL

ESCRIBANO

Gregorio Hairabedian
Escribano
Av. Roque S. Peña 570
331-5761 34-1579

ARMENIA AL DIA

La herencia cultural de Ananía Narekatsi

El libro del crítico literario Granat Tamrazian titulado **Anania Narekatsi Vida y herencia cultural,** recientemente editado en Erevan, corresponde a una de las más destacadas personalidades de la cultura armenia del siglo diez.

En las fuentes medievales, **Anania Narekatsi** se menciona como filósofo, historiógrafo, poeta y músico. El período principal de su vida y arte creador está relacionado con el Monasterio de Narek, en Vaspurakan, donde fundó una de las escuelas más famosas de su época. El Monasterio de Narek, construído en la primera mitad del siglo diez, atraía a científicos y músicos. En él, Ananía Narekatsi se dedicó a la ciencia y pedagogía, a la vez que escribió varias obras de ciencia y estética. Con su obra influyó considerablemente en el proceso de la formación de la poesía armenia.

Notable crecimiento demográfico

Entre sesenta y setenta mil habitantes aumenta anualmente la población de Armenia. Y también aumenta el número de matrimonios, pues sobre el promedio de 20.000 anuales, este año se produjeron cinco mil más.

Se da el caso de que la población de Armenia rejuvenece cada año. Actualmente, casi la mitad de la población no cumplió 26 años, a la vez que cambia también su composición y se normaliza la correlación entre la población femenina y masculina, que fuera desequilibrada durante la segunda guerra mundial.

Los demógrafos calculan que, para fines del siglo la población de Armenia llegará a los cuatro millones setecientos mil habitantes.

Importante centro de investigaciones médico - biológicas

En Kirovakan acaba de inaugurarse el tercer Centro de Diagnóstico de la República. Dedicado a las investigaciones médico-biológicas, permitirá a los médicos actuantes desarrollar una amplia gama de investigaciones merced a la operatividad de los diferentes análisis inmediatos que allí se ofrecen.

El Centro tiene posibilidad de examinar diariamente a centenares de pacientes, cuya recomendación de tratamiento será transmitida mediante canales de comunicación hacia los establecimientos médicos locales. Un sistema especial garantizará la conservación y el procesamiento de los datos sobre los resultados del examen de cada paciente.

Parque zoológico doméstico

Desde hace tiempo el pintor Karen Avedisian se ha dedicado a coleccionar animales, especialmente pájaros. Es decir que despierta gran interés, particularmente entre la juventud, la colección de pájaros que se muestra a los visitantes, y entre los que se cuenta la **cotorra del Senegal,** que habla, el **gallo japonés,** el **amazón venezolano** y el **faisán real,** entre una muestra de 50 especies, muchas de ellas ya extinguidas.

Karen Avedisian es aficionado a los pájaros cantores, y también decorativos, y como tal es Presidente del Club que agrupa a estos coleccionistas y que ya cuenta con más de 200 miembros.

250 pinturas para Echmiadzin

Mguer Abeguian, conocido pintor armenio, donó a su ciudad natal -Echmiadzin- 250 lienzos de su autoría. Con este motivo se inaugurará en esa ciudad una galería de pintura donde los visitantes podrán apreciar las obras de Abeguian.

Mguer Abeguian, que está próximo a cumplir 80 años, tiene grandes planes de creación y continúa trabajando en ellos, particularmente en su ciclo titulado: **La Naturaleza y el Ser Humano.**

JOTOR SA

INVERSORA - FINANCIERA

La Empresa Líder del Mercado Inmobiliario

CENTRAL: Av. Callao 836 **T.E. 41-8671/6093/5312**
BELGRANO: Av. Cabildo 300 **T.E. 771-4695 - 773-2748**
CABALLITO: Av. Rivadavia 4309 **T.E. 981-4536/3288**
VICENTE LOPEZ: Av. Maipú 1601 **T.E. 795-0934**

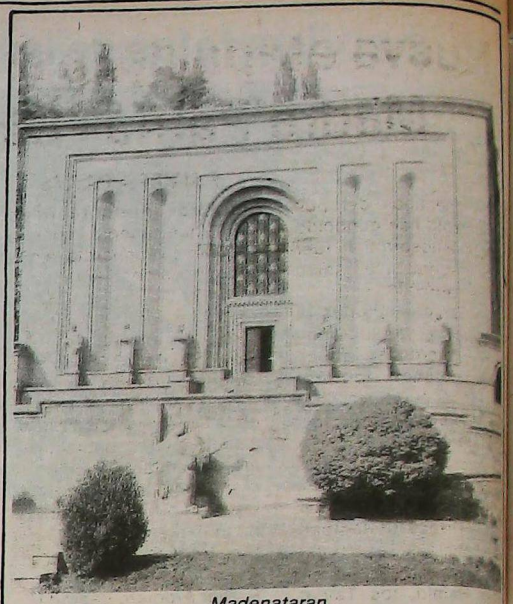

Madenataran.

60 TEMPORADAS DEL TEATRO POPULAR ARMENIO

Este año, el Teatro Popular Armenio inaugura su sexagésima temporada. Este teatro de aficionados figura entre los más antiguos de Armenia. Tres generaciones de artistas actuaron en él durante su larga vida y, muchos de ellos, como preparando el relevo, llevan al escenario a sus hijos y también a sus nietos. Se da el caso de [illegible] Martirossian que concurre acompañado por sus tres hijas, la mayor de las cuales ya interpretó su primer papel.

Actualmente se está representando Otelo, pero se encuentran en carpeta obras de los autores armenios Sundukian, Dhzatoshi, Shirvan-Zade, entre otros.

Buen aire y trabajar dan longevidad

La aldea altiplana de Eranos, noreste de la República, está considerada aldea de longevos. Cuenta con tres decenas de hombres y mujeres nacidos en el siglo pasado, tres de los cuales ya celebraron su centenario. Ahora se agrega la abuela Aziz Karapetian, quien acaba de cumplir el centenario, mientras la familia recibió también a su miembro número cien, bisnieta de la centenaria.

Según los habitantes de Eranos, el secreto de su longevidad está en el aire de montaña, en la ausencia de costumbres nocivas y en el constante trabajo físico.

El porqué de las palabras

CRUEL

Aunque su uso actual no lo demuestra así, este vocablo tuvo su origen en la idea de **crudeza** antes que de **inhumanidad** o **impiedad.** Proviene de la forma latina **crudelis,** la que a su vez procede de **crudus,** crudo. Así el sentido metafórico de crudo que asigna el Diccionario de la Academia a este adjetivo en su cuarta acepción (fig.) es absolutamente propio, si se atiende a su etimología. El cambio de sentido se ha debido al hecho de que los comestibles crudos son más duros que los cocidos, y esa idea de dureza vino a relacionarse con la de crueldad, vale decir con la **dureza de corazón.**

Nueva etapa de las relaciones Madre Patria - Diáspora

PRIMERA PARTE

Por Edmond Azadian
Traduc. Alberto Kahvedjian

Los enemigos del pueblo armenio han conocido, antes que nosotros, la fuerza renovadora de la intelectualidad armenia.

Bajo las condiciones de ausencia de la soberanía armenia, fueron los intelectuales quienes lograron transformar la fuerza de la idea en un activo movimiento político.

Y antes de que nosotros hayamos podido valorar y calificar el pensamiento visionario de esa intelectualidad, símbolo de la voluntad del pueblo armenio, el sultán Hamid, los Taleat, los Stalin y otros, notaron, con profundo conocimiento, esa realidad, y segaron a nuestra intelectualidad, la exterminaron descabezando a nuestro pueblo.

Bajo las duras condiciones geográficas, y las persecusiones, la violencia y la masacre, nuestro pueblo habría de convertirse en lo que se convirtió: un conjunto de individuos supervivientes, con fuertes particularidades personales y, realmente, cuando los individuos que componen una sociedad permanecen durante siglos sin la sombra protectora del estado, desarrollan, merced a la inmutable ley de la naturaleza, su poderoso instinto de supervivencia individual. Encontramos, enfrentada a nuestro anhelo e inquietud colectiva de convertirnos en nación nuevamente, la **fortaleza blindada de los ególatras,** lo que dificulta, por no decir que hace imposible, la concreción de cualquier programa o expresión colectiva de alcance nacional.

Es ésta una maldición que la naturaleza y la historia nos legaron y nosotros, como nación inteligente, o pueblo maduro, tenemos que saber solucionar objetivamente nuestras dificultades, evitarlas, y en el curso de esta tarea histórica, nuestra intelectualidad será nuevamente nuestra fuerza de vanguardia la que cumpla ya concientemente su papel, si no totalmente en la diáspora, sí lo está haciendo especialmente en Armenia. Paruir Sevag, con su genio literario allanó, simultáneamente, el camino de la supervivencia política y nacional del pueblo armenio, por medios, medidas y circunstancias diferentes. Lo mismo hicieron y continúan haciendo Silvia Gabudiguian, Shiraz, Kevork Emin, Hrant Matevosian, Rafael Aranian, Bagrad Uluvabian, Rafael Ishjanian, y aún la multitud de aquellos jóvenes escritores que no son conocidos en la Diáspora.

Vartkes Bedrosian, en su oportunidad, con sensibilidad literaria, pero con inquietudes nacionales esencialmente, constituye la vena de la intelectualidad de Armenia y el termómetro de la moderación. Con frecuencia él hacía públicas ideas y teorías que a primera vista parecían prematuras pero que, sin embargo, luego de un análisis profundo, podemos concluir que esas teorías han vivido su etapa de fermentación y maduración, y salen a la luz para sacudir nuestra conciencia política y nacional de su aletargamiento, cuando todos nosotros aún no estamos preparados para comprender esas teorías.

Con su último libro, Bedrosian nos puso una **Camisa de Fuego,** al anunciar que llegó el momento de sentarse frente a frente con los turcos, pero sólo para hablar y no para perdonar ni olvidar.

Su propuesta abrió -y sigue abriendo- las puertas a nuestros comentarios, de acuerdo con nuestros conocimientos, antecedentes y esperanzas. No podemos negar que ello conmovió el pensamiento político armenio, y eso, de por sí, es un síntoma saludable.

Las sesiones plenarias de la Unión de Escritores de Armenia constituyeron siempre un campo de expresión para nuevas ideas y resplandores, y con la nueva política de Gorbachov era natural que la intelectualidad armenia se expresara con nuevas y reparadoras ideas.

Y en la última sesión de los escritores ocurrió realmente lo que se esperaba. El **Periódico Literario,** de Erevan, en su número del 8 de enero de 1988, publica el informe de Vartkes Bedrosian, que contiene una saludable sección dedicaca particularmente a los armenios de la Diáspora y, en general, a las masas armenio occidentales. Es una intervención que nos guía hacia la ansiada unión nacional, si es que alcanzamos a comprender su contenido e interpretamos correctamente su propósito.

Da la sensación de que las afirmaciones públicas de Bedrosian no revisten carácter personal, por más que hayan sido expuestas en el profundo estilo de Bedrosian, sino que más bien parecen ser el eco de una resolución estatal, ya que también Garlen Dallakian, Presidente del Comité de Relaciones Culturales con la Diáspora, en su primer visita realizada a Beirut, en diciembre de 1987, y durante un discurso pronunciado el 7 de ese mes en el Colegio Tekeyan, de Beirut, en cierta medida confirma la línea expresada por Vartkes Bedrosian.

Bedrosian reflexiona acerca de varios problemas, el primero de los cuales se refiere a la necesidad de la nueva actitud a asumir con respecto a la literatura de la Diáspora armenia y de Armenia occidental. El segundo punto desarrollado destaca el significado vital de los vínculos con la prensa de la Diáspora.

Salvo algunas excepciones, la intelectualidad no está al tanto, hasta ahora, del diario acontecer de la prensa armenia de la Diáspora y, por consiguiente, no deberán sorprendernos las intervenciones ingenuas sino las expresiones sutiles y expertas de los escritores que viajaban al exterior.

continuará

Dallakian en Estados Unidos

Especialmente invitado por la Armenian Assembly, voló a los Estados Unidos el Presidente del Comité de Relaciones Culturales de Armenia con la Diáspora, señor Garlen Dallakian. Luego de permanecer del 1 al 4 de marzo en Washington, el señor Dallakian estuvo del 5 al 8 en Detroit para, luego, el 10 de marzo, visitar a la populosa comunidad armenia residente en Los Angeles.

Indudablemente, una visita que redundará en beneficio para la colectividad armenia de los Estados Unidos de Norteamérica.

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian

TUCUMAN 1438 PISO 7º
T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 772-2617

ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA

CONVOCATORIA

De acuardo con las disposiciones estatutarias, el Consejo Directivo de la U.G.A.B. invita a los Sres. asociados a participar en la Asamblea General Ordinaria que se realizará el sábado 26 de marzo de 1988, a las 17.30, en la sede de la institución, Armenia 1322, Capital, a los efectos de considerar el siguiente:

ORDEN DEL DIA

1)Consideración de la Memoria, Inventario, Cuenta de Gastos y Recursos y Balance General al 31 de diciembre de 1987.

2)Elección de tres socios para formar la Junta Electoral y firmar el acta de la Asamblea.

3)Elección de 4 miembros titulares para integrar el Consejo Directivo por tres años, en reemplazo de los consejeros Dr. Roberto Malkassian, Sres. Rolando Bergamali, Rafael Balassanian y José Youssefian, que terminan su mandato.

4)Elección de 5 vocales suplentes por un año, en reemplazo de los Sres. Hampartzoum Haladjian, Carlos Semerdjian, Varuyan Tchokaklian, Alberto Demirdjian y Jorge Kalaidjian, que terminan su mandato.

5)Elección de revisor de cuentas titular y revisor de cuentas suplente, con mandato por un año, en reemplazo de los Sres. Rubén Kedikian y Sergio Poladian.

Buenos Aires, Enero de 1988

De los estatutos: "Las Asambleas se celebrarán a la hora indicada con la asistencia de la mitad más uno de los socios activos, o con cualquier número, transcurridos treinta minutos de la hora de citación".

LAMAS

Asesoría técnica de riesgos industriales y contratación de seguros generales

Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país

BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD

BME. MITRE 777 7º B. Capital T.E.: 49-1942/1886

Uruguay y sus manifestaciones de apoyo

Comunicado del Comité Armenio del Uruguay, Pro Nogorny Gharabagh

(viene de pág. 2)

Las organizaciones Armenias representantes de la más amplia mayoría de nuestra comunidad concurrieron el pasado martes 1° de marzo a una reunión a expresa invitación del Jefe espiritual el Padre Hagop Kelendjian.

Una vez más se vieron defraudadas las expectativas de un entendimiento por un trascendente tema patriótico ya que representantes del cons. cent. adm. arm. de la dioc. de la iglesia armenia intentaron imponer una autoridad que las instituciones no le reconocen.

En vista de la cerrada negativa de formar un comité nacional que representara a toda la comunidad armenia y realizara los trabajos de apoyo a la Madre Patria, estas organizaciones han formado un frente patriótico denominado COMITE ARMENIO DEL URUGUAY, PRO NOGORNY GHARABAGH y en la mañana de hoy concurrieron a la Embajada Soviética en una audiencia especial para expresar la solidaridad de la comunidad armenia del Uruguay con los legítimos reclamos de nuestra patria de REINTEGRO DE NOGORNY GHARABAGH.

En tal sentido se seguirá trabajando en distintas actividades.

COMITE ARMENIO DEL URUGUAY, PRO NOGORNY GHARABAGH

Montevideo, 3 de marzo de 1988.

Montevideo, Marzo 3 de 1988

Señor
Embajador de la URSS en el Uruguay
Don Igor Laptev
Presente

Señor Embajador:

Estamos seguros que no ha escapado de vuestra atención, la resolución del Soviet del Nogorny Gharabagh del 20 de febrero pasado, que declaraba la unión de la región autónoma del Gharabagh montañosa, a la Armenia Soviética.

De acuerdo a las informaciones de la prensa mundial y al igual que la del Uruguay, toda la población armenia se ha levantado en pie, para celebrar con manifestaciones pacíficas dicho acontecimiento histórico.

Los armenios de la diáspora han demostrado su unanime alegría ante este acontecimiento tan trascendental y justiciero prometiendo su más cálida solidaridad para con la Madre Patria.

Estamos seguros, que el Secretario Gral. del Partido Comunista de la URSS, Señor Mikhail Gorbachov, a quien se han dirigido las autoridades nacionales y personalidades armenias, de todas partes del Mundo, sabrá hacer justicia a un legítimo derecho de los armenios, que han demostrado su total lealtad para con la URSS, en el más amplio sentido de la palabra.

Rogamos por ende a Ud., se sirva comunicar nuestras inquietudes, a las autoridades del Soviet Supremo de la URSS, lo mismo que la constitución de nuestro Comité Armenio del Uruguay, pro Nogorny Gharabagh.

Haciendo propicia la oportunidad, saludamos al Señor Embajador, con nuestra más elevada consideración.

Casa Armenia Hnchakian
Unión General Armenia de Beneficencia
Comisión Nac. de Plaza y Rambla Armenia
Unión Compatriótica Armenia de Marash
Unión Compatriótica Armenia de Amanos
Ramgavar Azadagan Gusaktsutiun
Instituto Cultural Erevan
Radio Armenia

Señor
Secretario Gral. del Comité Central del Partido Comunista de la URSS
Mikhail Gorbachov
Moscú

Las organizaciones firmantes representando a la más amplia mayoría de la Comunidad Armenia del Uruguay, formaron el Comité Armenio del Uruguay Pro reintegro de Nogorny Gharabagh, apoyando resolución del Soviet regional del 20 de febrero de 1988.

Hacemos causa común con nuestros hermanos de la Madre Patria, que se han volcado a las calles de Erevan en reclamo de sus derechos legítimos y la razón de la Nación Armenia de reincorporar a la Armenia Soviética la región de Nogorny Gharabagh.

Solicitamos hacer justicia con nuestro pueblo que siempre ha demostrado su total lealtad a la URSS.

Casa Armenia Hnchakian
Unión General Armenia de Beneficencia
Comisión Nacional de Plaza Armenia y Rambla Armenia
Unión Compatriótica Armenia de Marash
Unión Compatriótica Armenia de Amanos
Ramgavar Azadagan Gusaktsutiun
Instituto Cultural Erevan
Radio Armenia

Nuevamente la audición cultural Tekeyan en el aire

Desde el domingo 6 del corriente y todos los domingos, de 10,5 á 11 horas, ha vuelto a transmitirse la Audición Cultural Tekeyan, por CX.10 Radio Continente, de Montevideo, 735 khz. (al ladito de Radio Mitre).

Esta audición refleja fielmente el pensamiento del Partido Ramgavar, así como brinda informaciones sobre el desarrollo de la vida en la Madre Patria y el quehacer de la colectividad en la Diáspora.

La misma, que dirige el señor Pedro Tanielian, cuenta con el auspicio de la Regional Sudamericana de O.D.L.A., y estamos seguros de que volverá a ocupar importante lugar en la comunicación con la colectividad armenia del Uruguay y Argentina.

ACLARACION

SOBRE LOS COLEGIOS ARMENIOS

En nuestra recomendación de colegios armenios, publicada en nuestros dos números anteriores, por error mencionamos al **Colegio Sahag Mesrob,** de Córdoba, como perteneciente a la UGAB. Aclaramos que ese colegio es de la Colectividad Armenia de Córdoba.

Apoyo de Adelina Dalesio de Viola

La concejala Adelina Dalesio de Viola, quien participó de la manifestación peticionante de la colectividad armenia ante la Embajada de Rusia, manifestó al periodista de "La Prensa" que habrá de presentar al Concejo Deliberante, un proyecto de declaración en favor de la restitución de la región autónoma de Nogorny Gharabagh a la República de Armenia.

Merceril S.A.
Larrea 237. Capital
T.E.: 48-9343

Electrónica DE LA PAZ
Reformas a Binorma
Service Especializado en:
TV Color y Video
Computación
Telefonia
Todas las Marcas - Trabajos con Garantía
LUNES A VIERNES DE 9 A 20,30 Hs. - SABADO DE 9 A 13,30
CIUDAD DE LA PAZ 1782 - TEL. 783-1109/785-6646

Daniel Youssefian e Hijos S.A.
Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general
Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

Se Necesita Empleada
Con experiencia en ventas de ropa para bebé, hasta 25 años.
Presentarse:
Juramento 2622 de 9 á 12 horas.

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA
Dr. Ricardo Delanian
Estudio Contable Impositivo
Contador Público U.N.C.
Entre Ríos 263 1° 4
T.E.: 3-1141 - CORDOBA

ABOGADOS
Dr. Juan Carlos Merdinian
Abogado
Rondeau 578 T.E.: 051 45215
CORDOBA

TROVADORES ARMENIOS

Nahabed Kuchak

Por Arshag Chobanian

La obra de Nahabed Kuchak se compone de una larga serie de pequeños poemas, de **kafas,** en su mayor parte de cuartetas. De estos minúsculos poemas, cada uno de los cuales son distintos entre sí, algunos tratan de objetos didácticos, otros tratan del dolor de los emigrados, de los "peregrinos" errantes, lejos de su país natal y, en su mayoría, los más bellos, son canciones de amor. Hállanse ellos en muchos manuscritos viejos. Todos han sido escritos para ser cantados, y deben haber sido cantados en muchas partes de la Armenia, particularmente en la Armenia occidental. Es evidente que los copistas los han transcripto siempre de memoria, y de ningún modo según un manuscrito, porque no se ha hallado una sola serie que sea idénticamente reflejada en los otros ejemplares. Algunas de las cuartetas hállanse en diversos manuscritos, a veces bajo una forma bastante modificada. Ninguno de los manuscritos que nos son conocidos nos dan nombre de autor. Los poemas no los contienen y los copistas no hacen ninguna mención. Estos conténtanse con dar a estas series los títulos siguientes: "Canciones de amor". "Canciones de júbilo", o "Haieren", Haireni kargav, es decir, (canción) a la manera armenia, (canción) al modo armenio, lo que demuestra que estos poemas representaban muestras de la más pura tradición armenia por la prosodia, por el estilo y por la música. Todos ellos están escritos efectivamente según un modo prosódico armenio y deben ser bastante viejos. Este modo consiste en un verso rimado de quince sílabas, con tres cesuras°(7-3-5), que se hallan en las antiguas canciones populares de Akn, y del cual han hecho uso muchos poetas eclesiásticos del decimotercero o decimocuarto siglos, como Frik, Kecharetzi, Arakel de Sunik, Gregorio de Akhtamar, Hovasap de Sebastia, etc. Pero mientras estos poetas emplean igualmente otros modos prosódicos, las canciones de Kuchak son todas escritas según esa sola versificación.

El nombre de Kuchak nos ha sido revelado por el Vartabed Aristakes Devgantz que, en su **Haierg** (canciones armenias) aparecido en 1882 en Tiflis (Cáucaso), ha publicado una serie de estos poemas según un manuscrito de 1583 en Sebastia. En el prefacio de su libro el Padre Devgantz afirma que estas canciones son las del famoso **asugh** (trovador) Nahabed Kuchak; él no da ninguna prueba de eso. Su manuscrito quizás contenía ese nombre. Según él Kuchak habría vivido al principio del siglo decimosexto, en Kharagonis, cerca de Van (Armenia), donde hállase su tumba hecha un lugar de romería. Para mí, el autor de estas canciones es seguramente originario de Akn. Su lengua trae todas las características del hablar local de esta ciudad de la Armenia occidental, que es por lo demás célebre por la belleza magnífica de sus canciones populares anónimas y sólo en las canciones de Akn hállanse largos fragmentos de estos poemas, verbalmente conservados hasta el presente. Es posible que el trovador que ha creado estas canciones, nacido Akn, haya ido, en su vida errante, a vivir sus últimos días en Kharagonis. Podríase también suponer que el Kuchak que reposa en Kharagonis, es un otro poeta que posee el mismo nombre. Es extraño, por lo demás, que veneren como la de un santo, la tumba de un poeta que es el más profano de la edad media armenia, que ha cantado ante todo al amor, al vino, los placeres y que, habiendo escrito poemas de espíritu religioso -cuyo misticismo es bastante moderado- permítese a veces humoradas irreverentes con respecto a las cosas de culto. Yo hallé en los viejos manuscritos un poema en honor de la Santa Virgen, firmado por **"Kuchak de Van"**, y que es el de un poeta profundamente creyente. Esta página es enteramente diferente, por el estilo y la lengua, de las canciones que nos ocupan, Es más que posible que es este Kuchak místico el que reposa en Kharagonis.

Lo que es cierto es que estas canciones son, más que de un eclesiástico influído por la poesía popular, o de un escritor sabio imitado los trovadores, sino las de un verdadero cantador público, de un trovador profesional. Ellas dan la nota más verídica, más típica de la poesía popular armenia, ellas son lo que hay de más exquisito y más étnicamente personal en esa vieja poesía.

° **Cesura:** Corte o pausa que se hace en el verso después de ciertos acentos.

Canciones de emigrado

DE NAHABED KUCHAK

Yo sueño por momentos a mi suerte de emigrado
y empiezo a llorar
Desparrámome como un agua corriente, voy de país a país
Sólo Dios sabe los caminos por donde pasaré,
y los lugares donde me detendré
¿Quién ligará la cruz sobre mi pecho? ¿quién me acostará en la tierra, para que duerma en paz?
En el día, yo soy como la flecha: quedo donde me lanzan
En la noche, yo soy como el arco: caigo, la cuerda suelta.

TEXTIL CENTER

DE GASE LUX S.R.L.

Fabricación y ventas de telas laminadas • Sedas
Dibujos y diseños propios • Pailletes • Sedas naturales
Gran variedad de lurex lisos y estampados

Lavalle 2437 T.E.: 962-9118

Alsina 1291. Capital T.E.: 38-6596

Los significados de la libertad

Por John Hospers

continuación

Una persona postrada por la artritis que consigue curarse se halla libre de los padecimientos que tanto lo amargaban. El escritor que descubre que ya no puede escribir más (sufre el llamado "bloqueo del escritor"), que recurre al apoyo de un sicoterapeuta, quien le hará posible superar el problema y volver a escribir, ha sido librado del "obstáculo interno" (cualquiera que fuese) que le impedía seguir escribiendo. Una persona que experimenta fuertes impulsos que amenazan destruírlo, como el impulso aparentemente incontrolable de matar o provocar incendios, y que es curada a través de sicoterapia o técnicas para la modificación de la conducta, consiguiendo eliminar esas necesidades compulsivas, se encuentra libre de los factores que impedían su desarrollo personal. El hombre que gracias a la ayuda de Alcohólicos Anónimos ha vivido 20 años sin recurrir a la bebida está libre de la necesidad constante y urgente de beber, ha sido "liberado", no de la coerción de otros seres humanos sino de sus propias tendencias autodestructivas.

No cabe duda de que estos son casos de libertad de, a pesar de no existir coerción por parte de terceros.

UNA EVOLUCION PELIGROSA

No hay duda de que este giro en el significado de "la libertad", tal como se utiliza el término en el campo político, implica una evolución peligrosa. "Una vez admitida la identificación de la libertad con el poder -escribe Hayek- no existe límite para los sofismas a través de los cuales los atractivos de la palabra "libertad" pueden ser usados para apoyar medidas que destruyan la libertad individual; no hay límite para los engaños mediante los cuales se exhortará al pueblo, en nombre de la libertad, a renunciar a la misma. Ha sido con la ayuda de este error que la noción del poder colectivo frente a las circunstancias ha reemplazado al concepto de las libertades individuales, y que en los estados totalitarios, la libertad ha sido suprimida en nombre de ésta...". Es fatalmente fácil pasar de la libertad como ausencia de coerción a la libertad como capacidad para obtener lo que queremos (a través de la coerción política).

continuará

. Remises
. Sepelios
. Traslados

CASA Rivera
CORALLO, CUFARO Y CIA.

Jubilados, pensionados, cónyuges y filiares. sin cargo

Av. Córdoba 4902 T.E.: 773-2800/772-3288

CONTEMPORA
Alfombras Atlántida

CORDOBA 4475 T.E. 773-2794
CAPITAL FEDERAL 774-2977

Entrevista al Licenciado Koutoudjian

Consideraciones en torno a Gharabagh

Dada la importancia de los acontecimientos que están ocurriendo en Armenia por la restitución de Gharabagh al seno de la Patria, hemos consultado al Licenciado **Adolfo Koutoudjian,** reconocido experto en Relaciones Internacionales e Investigador sobre temas de Geografía e Historia de Armenia, acerca de los actuales sucesos de repercusión mundial.

El Licenciado Koutoudjian nos recibe en su despacho del Rectorado del **Instituto Marie Manoogian,** y le preguntamos:

-Licenciado: cómo ve usted la actual situación armenia?

-La repercusión que han tenido en la prensa mundial las reclamaciones del pueblo de la R.S.S. de Armenia sobre la región autónoma de Gharabagh y, en menor grado, de Najichevan, demuestran, a mi juicio, varias cosas:

Primero: el indomable espíritu de los armenios por mantener su **identidad nacional y su patrimonio territorial** a pesar del formidable proceso de aculturación del poder soviético durante 70 años.

Segundo: la justicia de los reclamos sobre territorios y poblaciones que nunca dejaron de pertenecer espiritualmente a la Nación.

Tercero: la vigencia del nacionalismo cultural armenio, que no es chauvinismo sino defensivo, y que es un rotundo repudio a aquéllos que, actualmente, dejan la Patria de nacimiento en busca de una "quimera del oro" en América.



-Nos podría ilustrar sobre qué es el Gharabagh y cuál es su situación política?

-La región de Gharabagh, pegada al Zangezur, está situada al sudeste de la República Armenia. Tiene 4.400 km2. con 165.000 habitantes, lo que le da una densidad de 38 habitantes por kilómetro cuadrado. Es una parte del país armenio montañoso, con las últimas estribaciones del Cáucaso meridional y el Zagros persa del norte. La región está salpicada de valles y ríos caudalosos, con veranos cálidos y cortos e inviernos fríos, largos y con nevadas. Su capital es la ciudad de Stepanagert. Es un área rica en minerales, con producción ovina y cultivos de zona montañosa. El 80% de la población es armenia desde tiempos inmemoriales, es decir muy arraigada. Históricamente siempre perteneció al Nùcleo Ecuménico del Estado Armenio sito en Yerevan-Etchmiadzin.

La región, por decreto autoritario de Moscú, en 1923, fue declarada "Región Autónoma", dependiente de la R.S.S. de Azerbaijan, en momentos en que la Nación Armenia, desangrada, no tenía fuerzas para oponerse. Estas **regiones autónomas** abundan en la U.R.S.S. y son parte de su arquitectura geopolítica, con el fin de separar las nacionalidades por vallas artificiales, aisladas entre sí, pero privándolas de toda posibilidad de vida independiente, es decir que no tienen comunicaciones propias, combustibles, alimentos, etc.

Pero, en este caso, el Gharabagh fue aislado a pesar de que la gran mayoría de su población era armenia -más del 90% en 1923- es decir, que no hubo separación por razones étnicas. Entonces se había establecido que, oportunamente, mediante consultas y plebiscitos, se resolvería su status definitivo. Pues bien, creemos que éste es el momento.

¿Qué cree que desencadenó la situación actual?

-Si bien la prensa internacional habla de que la **"explosión de las nacionalidades"** soviéticas es fruto del **glasnost** de Gorbachov, pienso que aunque el actual clima político posibilitó estas manifestaciones, las mismas tienen raíces más profundas. Por otro lado, las evidentes antipatías entre armenios y azerbaijanos ("turcos" para los armenios de allí), que nunca fueron disimuladas. De ahí que, en Armenia Soviética, la presencia de azerbaijanos en el poder de Moscú siempre fue vista con preocupación por todos los funcionarios comunistas. Además, el "caso Beria" en 1952, con su afán de **suprimir** el nacionalismo armenio y repartirlo entre Georgia y Azerbaijan, está muy presente. Sinceramente es muy difícil hacer creer a los armenios, soviéticos o no, que sus vecinos son "hermanos de causa y bandera".

-¿Piensa usted que habría posibilidades de represión militar por parte de Moscú en la zona?

-Lamentablemente la experiencia indica que, de continuar mucho tiempo más las reclamaciones, las autoridades de Moscú no vacilarán en reprimir con severidad a los reclamantes. En especial, porque la Unión Soviética es un verdadero mosaico de etnias, con no menos de 20 reclamaciones parecidas (ej.: estonios, rusos blancos, tártaros de Crimea, kazajos, Ucranianos, etc.) Además, la región en disputa tiene otras particularidades: está en medio de una zona musulmana "pegada" al Irán de los "mullahs" y es una de las áreas más sensibles de la frontera militar soviética del Cáucaso. Moscú no puede permitir desestabilizaciones que despierten nuevos nacionalismos.

-¿Qué repercusiones políticas habría en Yerevan?

-Una represión militar sería catastrófica, no sólo por el daño humano en sí sino porque aumentaría el éxodo de residentes en Armenia, lo que va en detrimento del mantenimiento de un Hogar Nacional para todos los armenios. Además, haría de los 3,5 millones de armenios de la República, más el millón y medio del resto de la U.R.S.S., verdaderos sospechosos de poca lealtad. Y en sí también la experiencia indica lo paranoico de las evaluaciones políticas que hacen por lo general las FF.AA. y los organismos de seguridad rusos.



-¿Cómo cree que deberían actuar los armenios de la Diáspora frente a la actual situación?

-Creo que sería más que deseable que **ninguna parcialidad política armenia quiera atribuirse el mérito de estas reclamaciones.** La lucha, que ya está costando sangre, es de toda la Nación. Lo que más desearían algunas mentes calentu-rientas de Moscú es que haya "agentes extranjeros" en los disturbios. Eso daría pie para la represión y para demostrar la ingerencia extranjera. **Es necesario estrechar filas entre todos los Armenios en apoyo al Pueblo de Armenia** y obrar en concordancia con éste y sus instituciones sociales y políticas.

Creo que habría que seguir insistiendo respecto al absurdo geopolítico que significa el Gharabagh separado de la Madre Patria. Eventualmente habría que exigir un plebiscito con garantías externas a la región para que los habitantes expresen a qué República querrían pertenecer. Además, tanto en Armenia como en la Diáspora hay que acentuar el estudio de la Historia del Pueblo Armenio (no sólo de sus dinastías y cronologías) con sus componentes geográficos, *antropológicos* y *culturales, para que* todos tengamos **un sentido de la Historia y la vida,** es decir, para que se sepa de donde se viene y a donde se va. Que nuestras vidas no son producto de accidentes biológicos, sino fruto de un devenir histórico, de un pasado muy rico en cultura, historia y geografía, un presente pleno de realizaciones para todos los armenios de ambos lados de la frontera soviética, y de un futuro donde hay mucho por hacer, en especial, para dar una forma coherente al disperso mosaico de la Nación Armenia.

Agradecemos al Licenciado Koutoudjian sus claros y orientadores conceptos, y nos despedimos dejándolo abocado a los problemas inherentes a la iniciación de un nuevo ciclo lectivo en el **Institut Marie Manoogian.**

Por siempre conserve, en imágenes visuales, sus fiestas personales o reuniones empresarias
VIDEO Y FOTOGRAFIAS
VIDEOLOOK
CARAVOTTA Y ASOCIADOS
T.E.: 258-8786/393-7446

TERKA
S.A.C.I.F.I.yA.
Fábrica de tejidos
Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
T.E. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. T.E. 37-3829/6102

Doctor
Luis H. Vertanessian
Escribano
Nueva dirección
Florida 375, 4º
Tel. 334-5726/28

1500Է ԱԻԵԼԻ ԱՐԺԱՆԹԻՆԱՀԱՅԵՐ ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԱՌՋԵՒ

Սկսեալ երեքշաբթի Մարտ 1-էն, ուր Սրբազանին հրաւէրով, եւ առաջին անգամ ըլլալով գաղութիս բոլոր հայ կազմակերպութիւններու, եւ համայնքներու ներկայացուցիչները պատրաստեցին համագաղութային, ազգային բարձր ոգիով բնորոշուող գործակցութեան մը յատակագիծը – մինչեւ այսօր՝ բոլորս կ'ապրինք պատմական խանդավառ շրջանի մը չարունակութիւնը:

Այո՛, տակաւին մինչեւ այսօր հայ թէ՛ տեղական մամուլը կ'անդրադառնայ ազգային օրինակելի գիտակցութեամբ յատկանշուող արժանթինահայերուն ցոյցերուն, կարճազանգէ Լեռնային Ղարաբաղի Մ. Հայաստանի կցումը պահանջող հայրենի ժողովուրդի ելոյթներուն, եւ նամանաւանդ, գրեթէ միշտ, հայ ազգի ի նպաստ կարծիքներ կը շռայլէ: Այս եղաւ արդիւնքը համազգային գործակցութեան:

Հակառակ դպրոցական վերամուտին սկսած չըլլալուն -որովհետեւ մեր ազգային դպրոցներու աշակերտներուն մասնակցութիւնը մեծ կարեւորութիւն ունի եւ կրնար 10-ով բազմապատկել ցուցարարներուն թիւը- 1500է աւելի ազգասէր հայեր եկած էին ինքնաբուխ կերպով եւ խանդավառութեամբ իրենց զինակցութիւնը յայտնելու Ղարաբաղի նուիրական դատին, ցոյց տալով թէ իրենք միշտ կը մնան հայրենի ժողովուրդին կողքին, ուրախութեան եւ դժբախտութեան մէջ, միշտ պահելով Վեհափառ Հայրապետին ջատագոված խաղաղասէր ոգին:

Բացառիկ խանդավառութիւն, գործնական ոգի, տենդագին եւ անյոգնախնդիր աշխատանք, ներդաշնակութիւն, փոխադարձ հասկացողութիւն եւ նամանաւանդ զոհողութիւն, ասոնք էին համագաղութային աշխատանքի յաջողութեան գաղտնիքն ու գրաւականը:

Ցոյցը, որ լայն արձագանգ գտաւ մամուլի բոլոր շրջանակներուն մէջ, տեղի ունեցաւ, Չորեքշաբթի, 9 Մարտին, ժամը 17ին, Սովետ. Դեսպանատան առջեւ, տեղական մամուլի -գրաւոր թէ բանաւոր- ներկայութեամբ, որ ծածկեց ոչ միայն ցոյցը, այլեւ անոր նախորդող եւ յաջորդող ելոյթները:

Ժամը 17,30ին հայ պատւիրակութիւնը գլխաւորութեամբ՝ Գերշ. Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեանի (Արժանթինահայերու Առաջնորդ), եւ մասնակցութեամբ՝ Գերշ. Վարդան Եպս. Պողոսեանի (Առաջնորդ Հարաւ Ամերիկայի Հայ Կաթողիկէ համայնքին), ինչպէս նաեւ Պարոններ՝ Շահան Ծովակիմեանի (Հայ Առաքելական Եկեղեցիի Վարչութիւն), Անդրանիկ Էքչեան (Հ.Բ.Ը.Մ.), Աւետիք Իզմիրլեան (Հ.Ց.Դ.), Սամօ Սարգիսեան (Ս.Դ.Հ.Կ.), Միհրան Սարաֆեանի (Ռ.Ա.Կ.), Կրեկորիօ Մարտիրոսեանի (U.C.A.), Էնրիքէ Փանոսեանի (Գորտոպայի Հայ գաղութի նախագահ), Ծովսէփ Եուէֆեանի (Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ), եւ Տիկ. Ռիթա Աճէմեանի (Հ.Օ.Մ.ի Նախագահուհի), ներս մտաւ Սովետական Դեսպանատուն, ուր Պրն. Բաւիլ Պատուկով (Հիւպատոս) եւ Պրն. Ցարուհիւն Վէրմիչեան (Փոխ Հիւպատոս) ընդունեցին պատուիրակները բարի գալուստի մաղթանքներով:



ՑՈՅՑԷՆ ՏԵՍԱՐԱՆ ՄԸ

Ապա՝ հիւպատոսը ունկնդրեց Առաջնորդ Բունիաթեանին, որ անդրադարձաւ Հայ Սփիւռքի ամբողջ տարածքին կատարուած նմանօրինակ օրինաւոր եւ խաղաղ ցոյցերուն եւ տրուած յուշագրերուն իմաստին շուրջ, ցոյցեր, որոնք կը ներշնչուին եւ կը տոգորուին հայրենի ժողովուրդի բարձր գիտակցութեամբ, եւ կը զինակցին թէ՛ Ղարաբաղի եւ թէ Հայրենիքի ժողովուրդներուն արդար եւ օրինաւոր պահանջներուն, խաղաղութեան եւ հանդարտութեան մթնոլորտին մէջ: Սրբազան Հայրը ի մասնաւորի չեշտեց թէ Արդարութիւն պէտք է կատարուի որպէսզի հայ ժողովուրդը վերբոլոր իր չնահատութիւնն գործերը, քար քարի, մշակոյթ զարգացնել, մասնակցիլ գիտութեան եւ գեղարուեստի յառաջխաղացքին յօգուտ մարդկութեան:

Պրն. Պատուկով առանձնապէս յուշագիրը, չնորհակալութիւն յայտնեց պատուրակներուն, վստահեցնելով որ յուշագիրը պիտի հասնի համապատասխան կերպով Նախագահ Պրն. Ռաւլ Ալֆոնսինի կառավարութեան:

Ժամը 18ին՝ երբ պատուիրակութիւնը դուրս եկաւ դեսպանատունէն, ողողուեցաւ հայ ցուցարարներուն որոտընդոստ ծափահարութիւններով: Սրբազան Հայրը տեղական լեզուով եւ համառօտ կերպով նկարագրեց պատուիրակութեան առաքելութիւնը եւ վերապահուած ջերմ ընդունելութիւնը:

Ներկաները, ցրուեցան կարգապահութեամբ իրարու մաղթելով Հայ Դատի ամրողջական յաղթութիւն:

Ստորեւ կուտանք յուշագիրին բովանդակութիւնը:

Յուշագիր

Խ. Միութեան Համայնավար Կուսակցութեան
Ընդ. Քարտուղար՝
Միխայիլ Կորպաչեւի
Արժանթինի Խ. Միութեան Դեսպան
Օլէկ Քվասովի Խողովակով

«Ցարգելի Տիար,

Պատիւն ունինք դիմելու Ընդհանուր Քարտուղարին, Արժանթինի Հայ Կեդրոնի մէջ հաւաքուած մեր համայնքի բոլոր կազմակերպութիւններու անունով, խնդրելու համար, որ ըստ Խ. Միութեան Սահմանադրութեան սկզբունքներուն, միջամտէ արդար լուծում մը գտնելու համար Լեռնային Ղարաբաղի հարցին, այն իմքնավար շրջանի երեսփոխանութեան Խորհուրդի որոշումին եւ անոր բնակչութեան պահանջներուն:

Անցեալ Փետրուար 20ին, Ղարաբաղի (Ներկայիս Խ. Ադրբեջանի Հանրապետութեան իրաւասութեան ներքեւ) Խորհրդարանի ներկայացուցիչները, որոշեցին խնդրել Ղարաբաղի վերամիացումը Խ. Հայաստանի Հանրապետութեան:

Ղարաբաղը՝ պատմականօրէն հայկական հողամաս է եւ անոր սահմանները ներս կը գտնուին պատմական Ուտիքի եւ Արցախ ճահիճները, որոնք հայկականութեան օրրանը եղած են: Հոն ապրած են հայերը իրենց պատմութեան սկզբնական օրերէն ի վեր, կերտած են հերոսական պատմութիւն մը իրենց պատմութեան ճգնաժամային շրջաններուն, եւ մշտաւորապէս ենթէ դար առաջ ծրագրած եւ իրագործած են միութիւնը Լոսիսոյ հետ: Շրջանին մէջ հայերը եղած են միշտ մեծամասնութիւն: Հոն գտնուող կոթողները վկաներն են մեծ մշակոյթի մը, որ արդիւնքն է հայերու ստեղծագործ եւ հերոսական ներկայութեան շրջանէն ներս:

1923ին, իբրեւ հետեւանք կամայական որոշումի մը, Սթալին արուեստական կերպով այս շրջանը միացուց Խ. Ադրպէյճանի Հանրապետութեան, զայն վերածելով իմքնավար շրջան մը այդ Հանրապետութեան մէջ: Այս անարդար կացութիւնը անփոփոխ մնացած է ցարդ: Ի ցեղային կազմութեամբ, իր պատմական նախընթացներով եւ աշխարհագրական դիրքով, Ղարաբաղ լրացուցիչ մասն է Հայաստանի:

Բազմաթիւ տարիներու ընթացքին, Լեռնային Ղարաբաղի բնակիչները դիմեցին խորհրդային իշխանութեանց խնդրելու համար այս կամայական որոշումի սրբագրումը: Խ. Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովուրդը եւ Սփիւռքի հայ համայնքները խնդրագիրներ ներկայացուցին նաեւ այդ ուղղութեամբ, առանց դրական պատասխան մը ստանալու: Այս օրերս մեծ թիւով ցուցարարներու խաղաղ ցոյցեր տեղի ունեցած են Երեւանի մէջ, կարգ ու կանոնի եւ յարգանքի ծիրին մէջ:

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՃԱՄԲՈՐԴԵՑ

Գերշ. Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեան Մայր Հայրենիք ճամբորդեց Հինգշաբթի, 10 Մարտ, երեկոյեան, ներկայ գտնուելու համար իր եղբօր եւ քեռայրին կսկծալի արկածահար մահով ազացած իր ընտանեկան պարագաներուն -մօր եւ քոյրերուն- կողքին, եւ անոնց բերելու համար իր հոգեւոր մխիթարութիւնն ու խաղաղութիւնը՝ (տես՝ Մարտարապատ թիւ Մարտ 2):

Սրբազան Հայրը -որուն ճամբորդութիւնը նախատեսած էր ընթացիկ ամսուան 7-ին- ընդառաջելով արժանթինահայ գաղութի ներկայացուցիչներու բուռն խնդրանքին, յետաձգած էր իր ծրագրուած մեկնումը գրագելու համար Լեռնային Ղարաբաղի կցումը Սովետական Հայաստանի պահանջող ցոյցի աշխատանքներով, հովանաւորելու համար ցոյցը, եւ նամանաւանդ գլխաւորելու համար Սովետ դեսպանատան, արժանթինահայոց յուշագիրը յանձնող պատուիրակութիւնը: Արժանթինահայոց Առաջնորդ հայրը, որ անգամ մը եւս տուաւ զոհողութեան եւ ազգանուիրութեան բարձրագոյն օրինակը, կը նախատեսուի որ Արժանթին վերադառնայ Սուրբ Ջատկուայ նախօրեակին, հովանաւորելու համար եկեղեցական արարողութիւնները եւ մանաւանդ տալու համար իր հոգեւոր պատգամը, իր քարոզը սպասող բազմաթիւ հայ հաւատացեալներուն:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂ

"CLARIN" 9/3/88 - MOSCU - EFE: Սովետ Միութեան Ղեկավար Միխայիլ Կորպաչէվ ժողովի նստեցաւ, Չորեքշաբթի, 9 Մարտին, Ս. Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի Հանրապետութիւններու համայնավար կուսակցութիւններու ղեկավարներ՝ Կարէն Տէմիրճեանի եւ Քիամարան Պակիրովի հետ, քննարկելու համար Նակօրնի Ղարաբաղի ազատավար շրջանին մէջ արձանագրուած վերջին միջադէպերը: Համայնավար Կեդրոնական Կոմիտէի Մոսկուայի Կեդրոնին մէջ տեղի ունեցած այս հանդիպումին պաշտօնական նկարագրութեան համաձայն՝ Տէմիրճեան եւ Պակիրով Սովետ Գերագոյն Ղեկավարին ներկայացուցին տեղեկութիւններ վերջին դէպքերուն շուրջ եւ հաստատեցին թէ «կացութիւնը բնականոն կը դառնայ հակառակ գոյութիւն ունեցող դժուարութիւններուն, հաստատութիւններն եւ կրթական կեդրոնները կը շարունակեն իրենց գործունէութիւնները, եւ հանրային կարգն ու կանոնը հաստատ կը մնան, մինչ Ատրպէյճանի Սումկայթ քաղաքի – ուր՝ ըստ պաշտօնական աղբիւրներու 32 անձեր մահացան – անցեալ 28 Փետրուարի արիւնալի դէպքերուն քննութիւնները կը շարունակուին», մատնանշեցին Տէմիրճեան եւ Պակիրով:

«Երկու խնդրոյ առարկայ հանրապետութիւններու ժողովուրդները զօրավիգ կը կանգնին Կորպաչէվի արծարծած խաղաղութեան եւ միութեան կոչին» հաստատեցին երկու ղեկավարները:

Իր կողմէ՝ Կորպաչէվ հաստատեց թէ այժմ ամենակարեւորը ազգութիւններու վերաբերող «Լենինեան սկզբունքներն են, զօրացնել բարեկամութիւնը եւ Ատրպէյճանի ժողովուրդներու միջեւ: Տիրող կացութեան որեւէ բարդացումը կրնայ ետ տանիլ մեր երկրի ազգութիւններու միջեւ, եօթը տասնեակ տարիներէ ի վեր գոյացած բարեկամութիւնը»:

Կը հասկցուի նաեւ թէ POLITBUROն որոշեց սկսիլ Նակօրնի Ղարաբաղի մէջ կատարուած դէպքերուն լայն եւ խորունկ ուսումնասիրութիւնը, իրենց զգենած ազգային (étnico) բարդութիւններով:

Խնդրուեցաւ Համայնավար կուսակցութեան գերագոյն ղեկավարէն որ պատրաստէ «պատշաճ առաջարկութիւններ» փոխանցելու համար կեդրոնական կոմիտէի եւ Սովետ Կառավարութեան նկատողութեան:

ՄՈՆԹԷՎԻՏԷՕ

ՂԱՐԱԲԱՂ

Ուրուկուայի "El Pais" թերթը իր Ուրբաթ Մարտ 4-ի թիւին մէջ կը տեղեկագրէ «Հայերը կը խնդրեն Կորպաչէվէն վարել Նակօրնի Ղարաբաղը» խորագրին տակ: Ստորեւ մանրամասնութիւնները:

Ուրուկուայի հայերու մեծամասնութեան զգացումը արտայայտող «բրօ Նակօրնի Ղարաբաղ» ուրուկուահայ կոմիտէն ուղղեց յուշագիր մը Սովետ Միութեան համայնավար կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէին, որուն մէջ կը պահանջէ Նակօրնի Ղարաբաղի ինքնավար շրջանի կցումը Ս. Հայաստանի Հանրապետութեան:

Ուրուկուահայ բրօ Նակօրնի Ղարաբաղ կոմիտէն կը բաղկանայ Հնչակեան Հայ Տուն, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւն, .Հ.Բ.Ը.Մ., Plaza Armeniaյի եւ Rambla Armeniaյի ազգային յանձնախումբեր, Մարաշի Հայրենակից Միութիւն, Ամանոսի Հայրենակց. Միութիւն, Երեւան Մշակութային Միութիւն եւ Հայ Ռատիօ, կազմակերպութիւններէ եւ Միութիւններէ, որոնք կը կազմեն մեր երկրի հայութեան մեծամասնութիւնը:

Այս Կոմիտէի բանբերներ՝ Գալուստ Կեցցոյեան եւ Սուրէն Քէօրօղլեան "El Pais" թերթին յայտնեցին թէ. Կոմիտէն կը պահանջէ Նակօրնի Ղարաբաղի ազատավար շրջանին – պատմական, օրինական եւ վաւերականօրէն հայ ժողովուրդին պատկանող– կցումը Սովետական Սոցիալիստական Հայաստանի Հանրապետութեան եւ ղեկավարութեան անոր կողմէ:

Ինչպէս նաեւ ըսին թէ «Ուրուկուահայ Կոմիտէն – ինչպէս Աշխարհի տարածքին բոլոր հայ ժողովուրդը ներկայացնող կազմակերպութիւնները զօրավիգ կը կանգնին Ղարաբաղի հայ, եւ Հայրենիքի ժողովուրդներուն, եւ կը սպասեն որ Սովետ Միութեան Համայնավար Կուսակցութեան կեդրոնական Կոմիտէն –որ մէկ ամսուայ մէջ մօտաւորապէս– հայերու արդար պահանջին ի նպաստ որոշում առնէ:

Ուրուկուահայ կոմիտէն հեռագրեց Համայնավար Կուսակցութեան Ընդհ. Քարտուղար Միխայիլ Կորպաչէվին հետեւեալ տողերով:

«Ստորագրեալ կազմակերպութիւնները, որ կը ներկայացնեն Ուրուկուահայութեան մեծամասնութիւնը, կազմեցին «Բրօ Նակօրնի Ղարաբաղ Կոմիտէն» զօրավիգ կանգնելու համար Լեռնային Ղարաբաղի շրջանային Սովետական Խորհրդարանի 20 Փետրուար 1988ի որոշումին:

Կը գինակցինք մեր Մայր Հայրենիքի եղբայրներուն, որոնք Երեւանի թաղերը իջնելով կը պահանջեն հայ ազգի արդար եւ օրինաւոր իրաւունքները, Նակօրնի Ղարաբաղի բնական կցումը Սովետական Հայաստանի»:

Միեւնոյն ատեն, Հինգշաբթի Մարտ 3ին, սոյն Կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը, հանդիպում մը ունեցաւ Ուրուկուայի Սովետ Դեսպանին՝ Իկոր Լաբթէվի հետ: Այս հանդիպումին, որ ընթացաւ շատ սիրալիր, փոխանակուեցան խնդրոյ առարկայ շրջանի վիճակին վրայ, կարծիքներ եւ յայտնուեցաւ թէ հաւանականօրէն գոյութիւն ունի այս հայ շրջանի վերաբերող նպաստաւոր որոշում մը:

Ակներեւ է որ, ծանօթ փոքրաթիւ հատուած մը դուրս կը մնայ համագաղութային այս համախմբումէն: Բազմաթիւ համագաղութային հանդիպումներու ընթացքին՝ ան [illegible] զուր փորձած է եւ պնդած – հակառակ իրեն հանդէպ մեծամասնութեան ցուցաբերած հասկացողական լեզուին, բարի տրամադրութեան, ազնիւ ճիգերուն եւ նմանօրինակ յանուն միասնականութեան կատարուած նկատելի զիջումներուն – իր կամքը պարտադրել մեծամասնութիւնը կազմող հայ կազմակերպութիւններուն:

Այս ձեռնարկները յաջողութեամբ չպսակուելով՝ յիշեալ հատուածը կը քաշուի, կը մերժէ մասնակցիլ Ղարաբաղի Ս. Հայաստանի կցումը պահանջող ելոյթներուն, գործերուն եւ գործունէութեան, եւ կը նախընտրէ առանձին գործ[illegible] բռնելով, մօտաւորապէս 100 անձերով –ըստ հաւաստի աղբիւրներու– հատուածական ցոյց կատարել: Այս դէպքը [illegible]զակի է եւ նմանօրինակ հատուածական ոգի չգոյ [illegible] բարեբախտաբար Հարաւային Ամերիկայի ամբողջ հայ գաղութին մէջ:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳԸ ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՄԷՋ

"CLARIN" 10/3: Հազարաւոր հայեր հաւաքուեցան, Չորեքշաբթի, 9 Մարտ, ժամը 17ին, Պուէնոս Այրէսի Սովետական դեսպանատան առջեւ, արտայայտելու համար իրենց զօրավիգը Նակօրնի Ղարաբաղի ազատավար շրջանի –այժմ Ատրպէյճանի իրաւասութեան տակ– սովետ ժողովրդական երեսփոխաններու 20 Փետրուարի որոշումին: Որոշում որ կը պահանջէ սոյն շրջանի կցումը Սովետական Սոցիալիստական Հայաստանի Հանրապետութեան:

Արժանթինահայ սփիւռքի պատուիրակութիւն մը ընդունուեցաւ Սովետ Միութեան դեսպան՝ Օլէկ Քվասովի կողմէ, որուն յանձնեց Համայնավար Կուսակցութեան ղեկավար՝ Միխայիլ Կորպաչէվի ուղղուած յուշագիր մը, ուր կը խնդրուի որ պատշաճ միջոցառումներ կատարուին ապահովելու համար տիրող կացութեան լուծումը:

Հայերը այս պատգամին մէջ կը յիշեն թէ 65 տարիներ առաջ՝ Ստալին կցեց Ղարաբաղի –պատմականօրէն հայ– հողը Ատրպէյճանին:

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ

ՄԱԼՎԻՆԵԱՆ (ՖՕՔԼԱՆՏ) ԿՂԶԻՆԵՐ

Արտաքին Գործոց Նախարար Տանթէ Քաբութօ ընդարձակ տեղեկութիւն մը ներկայացուց երեսփոխանական խորհուրդին, որ, Հինգշաբթի, 10 Մարտ, Առաւօտեան ժամը 2.50ին –ժողովը սկսած էր Չորեքշաբթի ժամը 18ին– որոշեց նիստը յետաձգել յառաջիկայ Չորեքշաբթի, 16 Մարտ, ժամը 17ին: Որոշուած թուականին պիտի քննարկուին, մինչ Տանթէ Քափութոյի ներկայութեամբ, արտաքին քաղաքականութեան եւ Հարաւային Ատլանտեանի, ինչպէս նաեւ Մեծն Բրիտանիոյ Մալվինեան Կղզիներուն մէջ կատարած զինուորական փորձերուն առնչուող այժմէական հարցերը: Նախարարը քննադատեց Անգլիան ըսելով որ, սոյն գործողութիւնները կատարելու ուղղութեամբ, անոր առած որոշումը «Միակողմանի, անխորհուրդ, եւ գրգռիչ բնոյթ կրող է»: Միւս կողմէ հաստատեց թէ «շատ հաւանական է որ Արժանթին կոչնագիր ուղղէ ՄԱԿի ապահովական խորհուրդին յիշեալ հարցին քննարկման համար:

Պատասխանելով այլ եւ այլ հարցումներուն՝ ի մասնաւորի ան շեշտեց թէ «ներկայիս որեւէ տնտեսական միջոցառումներ չեն նախատեսուիր հակադարձութեան գծով- Արժանթինի անգլիական հաստատութիւններուն դէմ, մանաւանդ անոնց որոնք [illegible] վիճակի են մասնակցելու քարիւղի (petrole) բնագաւառին ներս տեղի ունեցող աճուրդներուն:

ՄՈՆԹԷՎԻՏԷՕ

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆԸ ԿԸ ՎԵՐՍԿՍԻ ԻՐ ՁԱՅՆԱՍՓՌՈՒՄԸ

Անցեալ Կիրակի, Մարտ 6ին վերսկսած Թէքէեան Մշակութային Լսարանի ձայնասփիւռումը պիտի շարունակուի բոլոր Կիրակի օրերուն, առաւօտեան ժամը 10.30էն մինչեւ 11, CX 10 RADIO CONTINENTE, 735 Khzի վրայ (RADIO MITREի մօտ):

Այս ձայնասփիւռումը, որ կ'արտայայտէ ՌԱԿի տեսակէտն ու կեցուածքը, կու տայ ընդարձակ եւ շահեկան տեղեկութիւններ –առարկայական

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՈՒՍՈՒՑԻՉ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հ.Բ.Ը. Միութեան Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութիւնը, Նախակրթարանի եւ Երկրորդականի բաժիններուն համար կարիքը ունի կարող ուսուցիչներու:

Հետաքրքրուողները կրնան դիմել քարտուղարութեան՝ Օր. Անի Գալայճեանին, ամէն օր ժամը 10-էն 12:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ

«ԱՄՆ ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍԷ ԱՐՏԱԳԱՂԹՈՂ ՀԱՅԵՐՈՒ ՀԵՂԵՂ ՄԸ»

Այս խորագրին տակ է որ Ռոպերթ Բիր՝ «Նիւ Եորք Թայմզ» ամերիկեան լրագրական գործակալութեան աշխատակիցը կը նկարագրէ Սովետ Միութենէն արտագաղթել ուզող հայերու թիւին աննախընթաց եւ զօրաւոր ալճը: Ստորեւ կու տանք լրիւ բովանդակութիւնը 7 Մարտին լոյս տեսած հայուածքին:

"New York Times"՝ 7/3: Ռէյկընի վարչութեան պատախանատու չրջանակներ կը տեղեկագրեն Սովետ Միութենէն արտագաղթել փափաքող հայերու թիւին զօրաւոր ալճը, եւ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը պատրաստած է առոնցմէ 12·000ը Միացեալ Նահանգներ –իրրեւ ապաստանեալներ– ընդունելու ադրարիկ մը: Այս ծրագիրը կը թելադրէ որ նախազահ Ռէյկընն սկսի յուտափոյի խորհրդակցութիւններ կատարել Գոնկրէսին հետ –Սովետ Միութենէն եւ Արեւելեան Գերմանիայէն եկող– այս տարուան ընդունելի ապաստանեալներուն թիւը կրկնապատկելու գծով:

Միեւնոյն աղեն, կ'ըսուի թէ Արտաքին Գործոց նախարարութիւնը կ'առաջարկէ ընթացիկ ելեւմտական տարուան համար ապաստանեալներու ամերիկեան աշխարհատարած սալը 83·500ի բարձրացնել, այլ խօսքով՝ ընկալեալ չափէն 5000 աւելի:

Նախազահը, որ ամէն տարի կը պատրաստէ ապաստանեալներուն թիւը, ըստ 1980ի «Ապաստանեալներու Օրէնքին՝ կրնայ փոխել զայն, պայմանաւ որ նախ խորհրդակցի քոնկրէսին հետ: Ցայտնի չէ թէ կառավարութիւնը ինչպէս պիտի կարողանայ հոգալ աւելի ապաստանեալներ տեղաւորելու ծախսերը, զորս արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը նախահաշուէ 25էն 30 միլիոն տոլար եւ կ'որոնէ անոնց հասոյթի աղբիւրները: Կայ լուծումի կարելիութիւն մը, որուն կ'ընդդիմանան եւ՛ հայերը, եւ՛ ասիացի ամերիկացիներու խումբեր, որ կը կայանայ ինտօչինացի ապաստանեալներուն ներառութեան թիւը՝ խոստացուած մակարդակէն աւելի վար նուազեցնել: Սակայն այս մտեցումը, ըստ արտաքին գործոց նախարարութեան կիրարկելի չէ, տրուած ըլլալով՝ Վիէթնամէն Թայլանտ խուժող ապաստանեալներուն թիւին ուժեղ բարձրացումը, որոնց մեծամասնութիւնը ազգականներ ունի Միացեալ Նահանգներու մէջ: Աւելի'ն, պաշտօնական չրջանակները կը վախնան թէ՝ եթէ Միացեալ Նահանգներ նուազեցնեն իրենց յանձնառութիւնը, Թայլանտի մէջ ժամանակաւորապէս ապաստանածներու նկատմամբ, Թայլանտ հեռացնէ ապաստանեալներու նաւերը, ի մտի ունենալով 100 վիէթնամցիներու մահացումը, իրենց նաւերուն Թայլանտի ափերէն հեռացուելուն պատճառաւ: Արտաքին Գործոց ենթաքարտուղար Ճ. Տէրվինքի, Մարտ 9ին ներկայացուց նախարարութեան դիրքը մէջ-գործակալութիւններու ուազ խումբին –ստեղծուած Ռէյկընի կողմէ, համաձրելու համար ապաստանեալներու քաղաքականութիւնը– բարձրաստիճան պաշտօնեաներուն. հանդիպումը յետաձգուեցաւ եւ հաւանական է, անոր տեղի ունենալը վերստին պիտի ծրագրուի ամսուան վերջաւորութեան:

Կ'ըսուի թէ Սովետ Միութեան հայերու դիմումները 1987ի վերջին եռամսեակին հասած են 1400ի, մինչ՝ 1980 կէսին ամբողջ տարուան թիւը 200 էր միայն:

Դեսպանատունը «կը հաւատայ որ 80·000 հայեր կան որոնք կ'ուզեն Միացեալ Նահանգներ գաղթել, եւ կանխատեսուած ապագայի մը համար դիմումները պիտի պահեն իրենց բարձր մակարդակը» կ'ըսեն կառավարութեան պաշտօնեաներու առնչուող տեղեկութիւններուն եւ փաստաթուղթերուն մասնուում ունեցող աղբիւրները:

Դիմումներու այս չափազանց յաւելումը արձանագրուեցաւ վերջին չաբաթներու ընթացքին Սովետական Հանրապետութիւնը ցնցող ազգային բողոքներէն եւ ընդհարումներէն, եւ այսպէս ստեղծուած խառնակութիւններէն առաջ:

Ենթադրեալ ապաստանեալները դժգոհ են Սովետ Միութեան մէջ իրենց կեանքէն, ընկերային, տնտեսական եւ քաղաքական պատճառներով՝ անոնք իմացած են որ կրնան. դուրս ելլելու աւելի մեծ բախտ ունենալ Սովետ Միութիւն – ԱՄՆ յարաբերութիւններու բարելաւման այս չրջանին:

Ինչ կը վերաբերի Սովետ Միութեան հրեաներուն –Սովետ Միութեան եւ Արեւելեան Գերմանիայ երկիրներէն գաղթողներու թիւը հասած էր անցեալ տարի 8155ի, այսինքն 1981էն ի վեր ամենաբարձր մակարդակը – ըստ Սովետ հրեաներու ազգային համադրումարի հաշիւներուն:

ՌՈՊԵՐԹ ԲԻՐ
«ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԹԱՅՄԶ»

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՑ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՄԻ ՏԵԱՌՆ 1988

27 ՄԱՐՏ, ԿԻՐԱԿԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ

Սիփոր ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10,30ին:

Պատարագիչ եւ քարոզիչ՝ Հոգշ. Գիւտ. Վրդ. Մուրատեան:

Երգեցողութիւնը պիտի կատարէ «Դասերք Վարդանանց» երգչախումբը:

ԴԻՒՐԱՑՔԸ, երեկոյեան ժամը 5ին:

29 ՄԱՐՏ, ԱՒԱԳ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

Մայր եկեղեցւոյ մէջ, երեկոյեան ժամը 5,30ին տեսի պիտի ունենայ ժամերգութիւն եւ ապա ընթերցում ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԿՈՒՍԱՆՑ աւետարանական պրակին:

31, ՄԱՐՏ, ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Սիփոր ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին:

Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10,30ին:

Ճիչատակ ՎԵՐՋԻՆ ԸՆԹՐԵԱՑ եւ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ Հաստատման: Պատարագիչ՝ Արժ. Տ. Վազգէն Քհնյ. Ստեփանեան:

Երեկոյեան ժամը 5ին ԿԱՐԳ ՈՏՆԼՈՒԱԾԻ:

Երգեցողք «Դասերք Վարդանանց», պետավարութեամբ Հոգշ. Տ. Ցարութիւն Ծ. Վրդ. Մուշեղեան:

ՀԱՒԱՐՈՒՄ.– Սիփոր արարողութեանց երեկոյեան ժամը 7,30ին:

1· ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹ

Մայր եկեղեցւոյ մէջ ԿԱՏԱ ՀԱԶԵԼՈՒԹԵԱՆ՝ առաւօտեան ժամը 11ին:

ԿԱՐԳ ԹԱՂՄԱՆ՝ երեկոյեան ժամը 7,30ին: Կր մասնակցին եկեղեցւոյ դպիրներն ու «Դասերք Վարդանանց» երգչախումբը:

2 ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ

Առաւօտեան ժամը 9ին Ս. Պատարագը կ'երգեն դպրոցական աշակերտները, որմէ վերջ անոնք կր կատարին մասնաւոր ծոստովանանք ու կր Հաղորդուին:

Երեկոյեան ժամը 5ին արարողութիւն ՀԹՄԱՆ· ժամերգութենէն վերջ Ս. Պատարագ, զոր կր մատուցանէ Հոգշ· Տ· Ցարութիւն Ծ· Վրդ· Մուշեան: Ցաւարտ Ս. Պատարագի, Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ Տիրհնեայ արարողութիւն:

3 ԱՊՐԻԼ, ՁԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Սիփոր պաշտամունց՝ առաւօտեան ժամը 9ին:

Ս· ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ժամը 10,30ին: Քարոզ՝ ժամը 11,30ին: Պիտի պատարագէ ու քարոզ կարդշ· Տ· Գրիգորիս Եպս· Բունիաթեան: Երգեցողութիւնը պիտի կատարէ՝ «ԿՈՄԻՏԱՍ» երգչախումբը, դեկավարութեամբ՝ Օր· Մաքրուհի Լօրէաքեանի:

4 ԱՊՐԻԼ, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՄԵՌԵԼՈՅ

Ս· Պատարագ պիտի մատուցի Ազգային Գերեզմանատեան Ս· Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ:

ԾԱՆՕԹ.– Ա· Ձատկական տօներու առիթով Ռանկուայի եւ Թապուսի արարողութիւն պերճգմանիի համար իւղ եւ ծաղիկ նուիրողներուն կր խնդրուի ժամանակին յանձնել գանձատեղեակ Պայծառութեան Յանձնախումբին: Բ) Կը յիշեցնենք նաեւ մեր բարեպաշտ ժողովուրդին, որ տօնական այս օրերուն չմոռնան իրենց իւղագիները: Եղէ՛ առատաձեռն եւ Տէրը պիտի օրհնութիւնը վարձահատոյց ըլլայ ձեզի:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՒԱԳՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA
INSTITUTO MARIE MANOOGIAN
*CURSO LECTIVO 1988 * ABIERTA LA INSCRIPCION*
JARDIN DE INFANTES SERPUHI EKSHIAN *Nuevo Horario: 9,30 a 16.30 HS.*
ESCUELA PRIMARIA BERDJUHI EMIRIAN
COLEGIO SECUNDARIO-BACHILLERATO MERCANTIL
1° a 5° AÑO DORIS TCHINNOSIAN
INTEGRE A SUS HIJOS EN LA COMUNIDAD ARMENIA DESDE PARECORDZA*GAN*
ARMENIA 1322

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

ԱՆ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ Ա.ԱԲԵԿԻԶ ՄԸՆ ԷՐ

Ցաւոտար 24-ին, Սէֆավիզմի մէջ, ապահովութեան ուժերը գտած են Մանուկ Տէմիր անուն երիտասարդ մը, ծագումով հայ, որ բան մրրըտնան մամուլին, մաս կը կազմէր ԹԻՒՔՈՅի (Ազգայնական ճակատ) Իսլամական եւ ահաբեկիչ մըն կը։ ԹԻՒՔՈՅն պատասխանատու կը նկատուի մի քանի տարի առաջ Պոլսոյ մէջ Ամերիկեան դեսպանին դէմ կատարուած յարձակման մէջ։ Երիտասարդը ձերբակալուած է Պոլսոյ մէջ, ուր ինք կ՚ապրի իր ծնողներու հետ։ Ան ունեցած է նաեւ Ամերիկեան քաղաքացիութիւն։

Ձերբակալութեան ժամանակ, ոստիկանները գտած են իր մօտ զէնք մը, որ կը նմանի Ամերիկեան զինուորներու կողմէ գործածուած զէնքերուն։ Ձերբակալութենէ ետք, Մանուկ Տէմիր տեղափոխուած է Թէրէօթ գրասենեակ։ Հոն ալ ան ինքզինք սպաննած է։

Ձերբակալութեան ընթացքին, ան ունեցած է հետեւեալ խօսակցութիւնը ոստիկաններուն հետ։

– Ինչո՞ւ ինքզինքդ սպաննեցիր։

– Որովհետեւ ես հայ եմ։

– Ինչո՞ւ ես հայ եղած։

– Ես հայ եղած չեմ, ծնած եմ հայ։

– Ինչո՞ւ ես ծնած հայ։

– Ես ծնած չեմ հայ, ծնած եմ մարդ։

– Ինչո՞ւ ես ծնած մարդ։

– Ես ծնած չեմ մարդ, ծնած եմ մարդու ձեւով։

Ձերբակալութեան ընթացքին, Մանուկ Տէմիր ունեցած է նաեւ հետեւեալ խօսակցութիւնը։

– Ինչո՞ւ ինքզինքդ սպաննեցիր։

– Որովհետեւ ես հայ եմ։

– Ինչո՞ւ ես հայ եղած։

– Ես հայ եղած չեմ, ծնած եմ հայ։

– Ինչո՞ւ ես ծնած հայ։

– Ես ծնած չեմ հայ, ծնած եմ մարդ։

– Ինչո՞ւ ես ծնած մարդ։

– Ես ծնած չեմ մարդ, ծնած եմ մարդու ձեւով։

Մինչ կողմէ, Պոլսոյ կոտորածի –ձախ Պայրաքտարճըլըպլան հերթական այն տարբերակն է, որուն Մանուկ Տէմիր անդամակցած էր, գտնուած էրկան փաստաթուղթեր ԹԻՒՔՈՅ ԱՍԱԼԱՅի հետ գործակցութեան մասին։

Ցաւոտար 30-ին, Ֆէրհաթ Ս. Վարդանեան Եւեդիցոյ մէջ կատարած է տարածական երեսփոխանական յարձակումներ, տալա մարմինը փոխադրուած է Պոլրբերի Հայոց գերեզմանատունը։ Փետրուար 1-ին ալ, «Ձուռհուրիյէթ»ի մէջ, յայտ տուած է սա վճռակտիւներ։

«Մերելի երբոյր Մանուկ Տէմիր, քեզ խոտիկինը մեր սրտերուն մէջ։ Որքան ատեն, որ մենք պիտի ապրինք, դուն ալ պիտի ապրիս։ Ընկերնե-րուդ անունով» Օսման Էօզտեմիր»։

«ՅԱՌԱՋ»

ՀՐԷԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻՆ ՀԱԿԱՀԱՅ ԵԼՈՅԹԸ

Ֆրանս–Իսրայէլ էնֆորմասիոն հրէական պարբերաթերթ իր Դեկտեմբերի թիւին մէջ, յոյս յայտնած էր «Խոտիօ–Ժիւտայիքա»ի մէկ հաղորդումին ամփոփումը՝ կատարուած Փէյա Կրոժանի կողմէ։ Իր այդ ելոյթով, Կրոժան յատկօրէն հակահայ դիրք կ՚որդեգրէր, իր յարձակումերուն թիրախ դարձնելով նաեւ թիւրքերն ու յոյներ, յատկապէս 1974-ի Թրքական ներխուժումը Կիպրոս, որպէս թէ ապահովելու տեղացի բնակչութեանց պաշտպանութիւնը։

Ի հակազդեցութիւն այս ատարգար ելոյթին, Ութի Վիգոլի, այլ հրեայ մը, հրէական «Ակիւար» պարբերաթերթին մէջ պատասխան յօդուած մը տարագրած է, Du Genocide "stricto sensu" quand une revue nie le genocide... arménien խորագրով։

Պելճիքայի հայ համայնքին անունով, տոքթ. Արթակ Մրտիչեան բողոքի նամակ մը գրած է Թերթի խմբագրութեան, խնդրելով Փետրուար 1-ի թիւին մէջ, դարձեալ ի հակազդեցութիւն Կրժանի ելոյթին, յօդուած մը տարագրած է Այֆիլօ Քոսթ–Ֆլորէ, որ անցեալ Յունիս 18-ին, Ամերպոլրիի մէջ կայացած եւրոպական Խորհրդարանի նիստին, հայանպաստ փաստաթուղթ մը ներկայացուցած էր։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԿՐԿԻՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ՆԿԱՏԻ Կ՚ԱՌՆԷ ՆԱԵԻ ՄԻՇԷԼ ՔԱՐԱՄԻՆՈՑԻ ՊԱՐԱԳԱՆ

Ցաւոտար 21-ին եւրոպական Խորհրդարանը հաւանութեան նոր բանաձեւ մը քուէարկեց մեծամասնութեամբ, որ կը վերաբերի Թուրքիոյ մէջ կր վերարկուած մարդկային իրաւունքներուն։ Բանաձեւը քննելէ ետք, գտնուած էր փաստաթուղթեր ԹԻՒՔՈՅ ԱՍԱԼԱՅի հետ գործակցութեան մասին։

Բանաձեւը նախ նկատի կ՚առնէ 13 կէտեր, որոնց կարգին՝

• 134 մահապիճ արձակուած են Թուրքիոյ մէջ։

• 1980-ի պետական գինուորական հարուածէն ի վեր 50 հոգի կախաղան հանուած են, որոնցմէ 23-ը՝ քաղաքական յանձնառութեան համար։

• Ընդդիմութեան կարգ մը պետեր, ինչպէս էրտալ Ինէօնիւ – առաջարկած են Սահմանադրութեան վերաքննութիւն մը ընելու համար այդ «պետութեան չարչարանքը»։

• Թուրքիոյ անգամակցութեան դիմում կատարած է Հասարակապետութեան։

• Նոյեմբեր 19-ի իր բանաձեւը, որ Սարկրնի եւ Քեսթոլուի ազատ արձակումը կ՚ուզէր, պատասխան չէ ստացած Թրքական իշխանութիւններէն։

• Կը յիշեցնէ 1987 Հոկտեմբեր 15-ի իր բանաձեւը, որ կը վերաբերի Ֆրանսացի երիտասարդ գբօաշրջիկներու՝ Միշէլ Քարամինոյի ձերբակալութեան Ցունիս 17-էն 18-ի գիշերը, ամբաստանուած առանց փաստի, քրտնպաստ եւ հայանպաստ քարոզչութեան համար։

• Նկատի կ՚առնէ, որ Դեկտեմբեր 7-ին, Տիարպէքիրի Պետութեան Ապահովութեան Առանր Միշէլ Քարամինոյ դատապարտեց հինգ տարուան բանտարկութեան, ի պարտկայութեան, հակառակ անոր որ Տիարպէքիրի դատախազ ուզած էր որ անպարտ ճանաչուի, թղթածարը պարզ բլլալով։

• Նկատի կ՚առնէ, որ Մկ Զանա, Տիարպէքիրի նախ քաղաքապետ, ժողովրդ վարօրէն ընտրուած, ձերբկայուած 1980 Սեպտեմբերի 32 տարուան բանտարկութ դատապարտուած է ամեն գական գործունէութ պատրուակով։ Մինչ րիւ րարքներ չէ գործած, ո թեւադրած, թէ նման պա ներով չէ մեղադրուած ե ընթացքի Ինքէրնէշընը գ որդեգրած է որպէս վ բանտարկեալ»։

• Նկատի կ՚առնէ, որ Վ սինքիր Հակակռնի կոմ մէկ նոր տեղեկագիրը Թ քիոյ մէջ մարդկային իր տանց վերարերեալ (Դ 1987) կ՚եզրակացնէ.– «Ս յոյսեր, որ մարդկային իր տանց կացութիւնը յառաջ մութիւն արձանագրած Թուրքիոյ մէջ, դժբախտաբ գոհունակութիւն չի տա նար»։

Ուրեմն, ի տես այս կացութեան է, որ եւրոպական խ հրդարանը բանաձեւ մը ընդարձակ հետեւեալ կե բով։–

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՄԱՀ՝ ԳՐԱԳԷՏ ՍՈՒՐԻՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

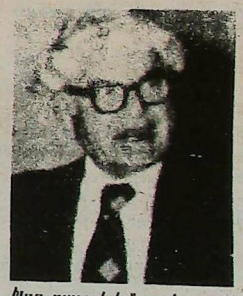

Իր ցաւով իմացանք ամերիկահայ գրող, Ռ.Ա.Կ.ի անդամ, հասարակական գործիչ «Պայքար»ի 40 տարիներու աշխատակից եւ Առաջնորդ րանին բազմամեայ դիտա պետ Ընկ. Սուրէն Մանուէ եանի մահը, որ տեղի ունեցա Ջորեքշաբթի, 17 Փետրուար 1988, յետ երկարատեւ հիւա դութեան։

Հանգուցեալ բնիկը յ դարելու թաղութեան արտադր թիւնը տեղի ունեցա Երբի Ս. Վարդան Մայր Տ ճարին մէջ, կիրակի, 21 Փ տրուար, ն.թ. ժամը 1-30ին։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ՓՐՈՖ. ԱՂԱՆԲԷԿԵԱՆԻ Ի ՊԱՏԻՒ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

10 Մարտ թիւին մէջ նամատուած էինք թէ Ամպրիտիլլա եւ ապրհուհոյակ հայ տրնտուտկո՝ Ագարէվկեանի ի պատիւ Չ.Ռ.Ը.Մ. պիտի տարթէր մեծ ճաշկերոյթ մը։ Դժբախտաբար այս հանգամանքին տեղի պիտի չունենայ, պատճառ բլլալով Ագարէվկեանի մօր հանկարծական մահը՝ Մ. Կարպաչէվի դիմաւորելու տնտեսական խորհրդաժողովի մասնակցելու Մոսկուա մեկնած անձնագրով։

1928 60 ԱՄԵԱԿ՝ ԱԴԱՄԱՆԴԱՒԱ ՅՈՐԵԼԵԱՆ 1988

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԱԽԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՒԿԹԱԽՄԲ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԱՄԲ ՖԼՈՐԻՏԱՅԻ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՏԻՆՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՕՐՈՒԱՅ ՁԱՇ «ՄԱՆՈՒԹ»

Տեղի կ՚ունենայ **ԿԻՐԱԿԻ 10 ԱՊՐԻԼ 1988ի** Կ.ետրուայ **ԺԱՄԸ 12,30ին**

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԵԴ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

- ՀԱՅՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ -

ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ԶԵՐ ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՄՍԵՐԸ

ԽՕՍՔ ՄԱՐԹԻ 1562

ՀԵՌ. 612-1733 - 611-7240

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ

Բարսեղ Գրպէլիքեանի մահուան տխուր առթիւ, տեղի ունեցած Փետրուար 18-ին Մար տէլ Փլաթայի մէջ։

Տիկինը՝ Մարիա Էսթեր

Զաւակները՝ Մարիա Անխելիճա, Սէրխիօ, Մարսելո

Եղբայրները՝ Էտուարտօ, Իսապէլ եւ Օսգար Գրպէլիքեաններ

Գրպէլիքեան, Պաշեան, Պօյաճեան, Գօրոճ եւ Գոյումճեան

Ընտանիքները

Այս տխուր առթիւ կը նուիրեն 50 Ամերիկեան։

(Առանց անունի)

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

ԱՆ ԹՈՒՐՔԵՐԻՆ ՀԱՄԱՐ ԱՀԱԲԵԿԻՋ ՄԸՆ ԷՐ

Յունուար 24-ին, Ալֆա-պէյլի մէջ, ապտհոտլիճեան ուժերը գտած են Մանուկ Տէմիր անուն երիտասարդ մը, ծպտուած հայ, որ բան մը երբ-քան մտմտուքին, մաս կը կազմէր ԹԻՒՐՔՕՒ (Ծայրայեղ ձախ) կիպրահայ կոմիտէին եւ ահաբեկիչ մըն էր: ԹԻՒՐՔՕՒ պատասխանատու կը նշանակուէր վերջերս Գանադայի մեծքաղաքներուն մէկուն վրայ կատարած մեծաքանակ ձերբակալութեան: Հայը երիտասարդը հետազօտող փոխադրուած է, ու մեռած է քիչ ետք: Թուրք մերձաւոր մտերիմները կասկածած են երիտասարդին ծնողքին հետ եւ հայերը բացարձակապէս մերժած է բնդունիլ, քանի գտակար ապացոյց մը ըլլայ: Ան համոզուած է, որ ոտան թիւրիմացութեան մը զոհ դացած է: Ան կ'ըսէ նաեւ, թէ իր բոլոր գտակները կորսնցուցած է եւ 1982-ին կեսարիայէն Պոլիս փոխադրուած է եւ նորգ մը յրատուելու համար:

Ձմեռուան 21-ին եւրոպական Խորհրդարանը հաւանութեան նոր բանաձեւ մը քուէարկեց մեծամասնութեամբ, որ կը վերաբերի Թուրքիոյ մէջ (?) կիրարկուած մարդկային իրաւունքներուն: Բանաձեւը քուէարկեցին ընկերվարական, համայնավար եւ ազատական (Տիկին Վէյլի Շոսաէ) երեսփոխանները:

Բանաձեւը նախ նկատողութեան կ'առնէ 13 կէտեր, որոնց կարգին՝

• 134 մահավճիռ արձակուած են Թուրքիոյ մէջ:

• 1980-ի պետական դինուորական հարուածէն ի վեր 50 հոգի կախաղան հանուած են, որոնցմէ 23-ը՝ քաղաքական յանձնառութեու համար:

• Ընդդիմութեան կարգ մը պետեր, ինչպէս էրպաղ Ինձոնիւ – առաջարկած են Սահմանադրութեան վերաքննութիւն մը ջնջելու համար այդ «պետութեան չարչարանքը»:

• Թուրքիան անդամակցութեան դիմում կատարած է Հասարակապետութեան:

• Նոյեմբեր 19-ի իր բանաձեւը, որ Սարիրնի եւ Քութ-նայի ազատ արձակումը կ'ուզէր, պատասխան չէ ստացած Թրքական իշխանութիւններէն:

• Կը յիշեցնէ 1987 Հոկտեմբեր 15-ի իր բանաձեւը, որ կը վերաբերի Քրանսացի երեսփոխան զբօսաշրջիկապետ՝ Միշէլ Քարամինոյի ձերբակալութեան Ցունիս 17-էն 18-ի գիշերը, ամբաստանուած ազանց փաստի, քրտնպատ եւ հայանպատ քարոզչութեան համար:

• Նկատի կ'առնէ, որ Տիեզերք 7-ին, Տիարպէքիրի պետութեան Ապահովութեան Առեանը Միշէլ Քարամինոյի դատապարտեց հինգ տարուայ բանտարկութեան, ի կայութեան, հակառակ որ Տիարպէքիրի դատախազ ուզած էր որ անպարտ ճանչուի, քղթածրարը պարզելով:

• Նկատի կ'առնէ, որ Միշէլ Քամա, Տիարպէքիրի նախկին քաղաքապետ, ժողովրդական վարօրէն ընտրուած, ձերբակալուած 1980 Սեպտեմբերին 32 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած է ռազմական գործունէութեան պատրուակով: Մինչ բիրտ բարքեր չէ գործած, ոչ խեղդրած, քէ նման արարքներով չէ մեղադրուած եւ ներքին ինքներկշրքելի որդեգրած է որպէս վարքանոնագիրեայ»:

• Նկատի կ'առնէ, որ ամենքի Հակակրճի կազմակերպութեան մէկ նոր տեղեկագիրը քիոյ մէջ մարդկային իրանց վերաբերեալ (Յունուար 1987) կ'եզրակացնէ.– «Կ'երեւակայենք, որ մարդկային իրանց կացութիւնը յատկապէս մութիւն արձանագրած Թուրքիոյ մէջ, դժբախտաբար հետեւանակութիւն չի ունար»:

Ուրեմն, ի տես այս իրողութեան է, որ եւրոպական Խորհրդարանը բանաձեւ ընդունելով քուէարկէ հետեւեալ կերպով.–

(ՇԱՐ.Ը 15-Ի)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

ԿՐԿԻՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԹՈՒՐՔԻԱՆ ՆԿԱՏԻ Կ'ԱՌՆԷ ՆԱԵԻ ՄԻՇԷԼ ՔԱՐԱՄԻՆՈՅԻ ՊԱՐԱԳԱՆ

ՀՐԷԱԿԱՆ ԹԵՐԹԻՆ ՀԱԿԱՀԱՅ ԵԼՈՅԹԸ

Ֆրանս-Իսրայէլ էնֆորմասիոն հրէական պարբերաթերթը իր Դեկտեմբերի թիւին մէջ, յօտ բնծայած էր «Խոտո-Ժիւտայիքա»ի մէկ հատորումին ամփոփումը՝ կատարուած Փիէռ Կրոժանի կողմէ: Իր այդ ելոյթով, Կրոժան յատկօրէն հանդէսը դիրք կ'որդեգրէր, իր յարձակումներուն թիրախ դարձնելով նաեւ քիւրտերն ու յոյներըր, յատկապէս 1974-ի Թրքական ներխուժումը Կիպրոս, որպէս թէ ապահովելու տեղացի բնակչութեանց պաշտպանութիւնը:

Ի հակազդեցութիւն այս ատարգար ելոյթին, Ուրի Վիգոլի, այլ հրեայ մը, հրէական «Ներկար» պարբերաթերթին մէջ պատասխան յօդուած մը տորագրած է, Du Genocide "stricto sensu" quand une revue nie le genocide... arménien խորագրով:

Գիւմիքայի հայ համայնքին անունով, տոքթ. Արրամ Մրխիթարեան րոզոքի նամակ մը գրած է Թերթի խմբագրութեան, խնդրելով Թերթի փետրուար 1-ի թիւին մէջ, դարձեալ ի հակազդեցութիւն Կրոժանի ելոյթին, յօդուած մը տորագրած է Այֆիլս Քոսթ-Ֆլորէ, որ անգեայ Յունիս 18-ին, Սթրազպուրկի մէջ կայացած Եւրոպական Խորհրդարանի նիստին, Հայոց Ցեղասպան փաստը ելոյթ մը ունենցած էր:

ՄԱՀ՝ ԳՐԱԳԷՏ ՍՈՒՐԷՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

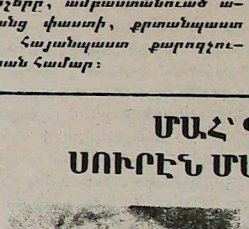

Նոր ցաւով իմացանք ումբրիկահայ գրող, Ռ.Ա.Կ.-ի անդամ, հասարակական գործիչ «Պայքար»ի 40 տարիներու աշխատակից եւ Առաջնորդարանին բազմամեայ դիւանապետ Ընկ. Սուրէն Մանուէլեանի մահը, որ տեղի ունեցաւ Ջորքչարթի, 17 Փետրուար 1988, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Հանգուցեալ բնիկ[illegible] գործունէութեան արդասիքը թիւնր տեղի ունեցաւ Երքի Ս. Վարդան Մայր Եկեղեցւոյ, Ճարին մէջ, Կիրակի, 21 Մարտ 1988, ժամը 1-30-ին:

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ

Բարսեղ Գրպէհիքեանի մահուան տխուր առթիւ, տեղի ունեցած Փետրուար 18-ին Մար տէվ Փլաթայի մէջ:

Տիկինը՝ Մարիա Էսքիճեան
Զաւակները՝ Մարիա Անխելիճա, Սէրխիօ, Մարճօ
Եղբայրները՝ Էտուարտօ, Իսապել եւ Օգար Գրպէհիքեաններ
Գրպէհիքեան, Պաշեան, Պօյաճեան, Գօրուճ եւ Գոլճեան ընտանիքներ

Այս տխուր առթիւ կը նուիրեն 50 Ամսրդալ.

(Առանց անուն)

1928 60 ԱՄԵԱԿ՝ ԱԴԱՄԱՆԴԵԱՅ ՅՈՐԵԼԵԱՆ 1988 ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԱԻԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԽՄԲ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՖԼՈՐԻԴԱՅԻ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՕՐՈՒԱՑ ՃԱՇ **«ՄԱՆԹԸ»**

Տեղի կ'ունենայ **ԿԻՐԱԿԻ 10 ԱՊՐԻԼ 1988ի** Կ'սկսուի **ԺԱՄԸ 12,30ին**

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԵԴ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

- ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ -

ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՄՍԵՐԸ

ԽՕՍԷ ՄԱՐԹԻ 1562

ՀԵՌ. 612-1733 - 611-7240

ՆԻԻ ԵՈՐՔ

ՓՐՈՖ. ԱՂԱՆԲԷԿԵԱՆԻ Ի ՊԱՏԻՒ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

10 Մարտ թիւին մէջ նախատեսած էինք մէկ Ակագեմիկոս եւ աշխարհահռչակ հայ արուեստագէտ՝ Ագանբէկեանի ի պատիւ Հ.Ռ.Մ.Ի. պիտի տարբեր մեծ հաշէհրոյթ մը: Դժբախտաբար այս Համպարձիւնը տեղի պիտի չունենայ, պատճառ րլլալով Ագանբէկեանի մը հանկարծական մահուան: Մասնատ վերապահենայ անդրադարձ:

ՄԻ ԷՋ ՀԱՅ - ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԻՑ

Հայ-արաբական յարաբերութիւնների ուսումնասիրութեան խորացումը բացայայտում է նորանոր արաբ քաղաքական, մշակութային ու գրական գործիչներ, որոնք մերկացրել են թուրքերի կողմից գործադրուած հայերի բռնագաղթն ու ցեղասպանութիւնը: Այդպիսիներից է էմիր էմին Արսլանը:

Ինչպէս գիտենք, երիտթուրքական շարժման մէջ էին ընդգրկուել Օսմանեան կայսրութեան տարածքի վրայ ապրող տարբեր ժողովուրդների ներկայացուցիչներ՝ թուրքեր, յոյներ, հրեաներ, բուլղարներ, ալբանացիներ, արաբներ, չերքեզներ, քուրդեր եւ այլն: Երիտթուրքական արաբ ղեկավարներից էր էմիր էմին Արսլանը: Սուլթանական բռնապետութիւնից փախչելով նա հաստատւում է Փարիզում եւ մասնակցում «Երիտասարդ Թուրքիա» թերթի հրատարակմանը: Այն լոյս է տեսնում արաբերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով: Նա այն երիտթուրքերից էր, որը տոգորուած էր յեղափոխական սկզբունքների հիացմամբ, սահմանադրութեան լիակատար գործադրմամբ ու ժողովրդապետութեան հաստատմամբ: Նա հաւատում էր, որ երիտթուրքական յեղափոխութեան յաղթանակը ազատութիւն, հաւասարութիւն, եղբայրութիւն ու լուսաւորութիւն կը բերի սուլթանական բռնատիրութեան տակ հեծող բոլոր ժողովուրդներին: Այդ հողի վրայ նա լուրջ տարաձայնութիւն է ունենում Էնվեր - Թալէաթ խմբակի հետ եւ վերջիններիս կողմից 1913 թուականի յունուարին իրականացուած պետական յեղաշրջումից յետոյ նա արտասահման դիվանագիտական աշխատանքի է ուղարկւում: Նա դառնում է Արգենտինայում հաւատարմագրուած առաջին թուրք դեսպանը: Որպէս այդպիսին 1915 թուականի Օգոստոսին արգենտինեան «Լա Նոտա» թերթում հրապարակում է ուշագրաւ մի հոդուած: Այնտեղ նա լուսաբանում է սուլթանական եւ իթթիհատական Թուրքիայի նոյնատիպութեան, հայերի ցեղասպանութեան բնութագրման ու դրա պատճառների, եւ դրա մէջ թուրք ժողովրդի եւ գերմանական պետութեան մեղսակցութեան հարցերը:

Էմիր էմին Արսլանը գրում է, որ սկզբունքային տարբերութիւն չկայ սուլթանական եւ իթթիհատական Թուրքիայի միջեւ: Իթթիհատականները նոյնպէս շարունակում էին սուլթանական բռնատիրութիւնը: Նրանք ժառանգորդներն են Աբդուլհամիդի ջարդարարական մտայնութեան ու դաժան գործելակերպի: Այս պատճառով էլ դեսպանը սկզբունքային տարբերութիւն չի տեսնում այն ջարդերի միջեւ, որ կազմակերպել են թուրք սուլթաններն ու իթթիհատականները: Նախ բոլոր այդ ջարդերը տեղի են ունեցել հայկական լեռներում, դաշտավայրերում եւ հենց Օսմանների մայրաքաղաքում՝ Կ. Պոլսում: Երկրորդ. այս ջարդերը սկսել են հրամանով ու անխնայօրէն դադարել են կառավարական հրամանով: Այդ փաստը վկայում է, որ դրանք կանխամտածուած են եղել: Երրորդ. այդ ջարդերի ընթացքում ոչ մի հրեա կամ եւրոպացի չըսպանուեց: Երբ եւրոպական տէրութիւնների դեսպանները ներկայացան թուրքական կառավարութեանն ու բողոքեցին հայերի ջարդերի դէմ, Սուլթանը նրանց պատասխանեց. «Ինչու էք դուք բողոքում, երբ ոչ մի եւրոպացի նոյնիսկ գլխի մազին կպնող չի եղել»: Չորրորդը. էմիր էմին Արսլանը գտնում է, որ այդ ջարդերին ուղղակի կամ անուղղակի մասնակից են եւրոպացիները եւ յատկապէս գերմանացիները: Նրանք մեղսակից են, քանի որ կամ իրենց անտարբերութեամբ թոյլատրեցին, որ իրականանայ հայերի ոչնչացման ծրագիրը եւ կամ էլ իրենք խորհուրդ տուին ու օգնեցին, որ կատարուի այն: Խօսելով 1915 թուականի ջարդերի մասին նա գրում է. «Եթէ այսօր ջարդերը վերսկսուեցին, ապա կասկած չկայ, որ երիտթուրքերը ժառանգեցին Աբդուլհամիդի գործելակերպը եւ որ այս ջարդը ենթարկուած է հրամանի եւ չի դադարի առանց հրամանի եւ այդ հրամանը հանդէս չի գա առանց Եւրոպայի ճնշման: Այսօր նոյն ձեւով է իրականացնում սիոնիստական Իսրայէլը իր հակարաբական քաղաքականութիւնը: Արեւմտեան գաղութարարութիւնն այսօր իր Միջին Արեւելեան զավթողական քաղաքականութեան մէջ հենւում է Թուրքիայի եւ Իսրայէլի վրայ:

Սուլթանական ու իթթիհատական բռնատիրութիւնը քաջալերւում է գաղութատէրների կողմից, քանի որ վերջիններս իրենց գաղութներում եւ այլ վայրերում թոյլ են տալիս անմարդկայնութիւն: Եթէ մի քիչ խորհրդածենք, ասում է էմիր էմին Արսլանը, կը տեսնենք, որ այս ջարդը տրամաբանական է, քանի որ եթէ գերմանացիները իրագործեցին բելգիացիների եւ ֆլամանդացիների ջարդը, եւ եթէ նրանք խղճահարութիւն չունեցան Քրիստոսի տաճարները քանդելիս, ապա ինչո՞ւ էք ուզում, որ նրանք արգելակեն, որպէսզի թուրքերը նոյնը կատարեն Արեւելքում, թէկուզ հենց այն պատճառով, որպէսզի իրենք մրցակիցներ ունենան: Գաղութատիրական Եւրոպայի ու բռնատիրական Թուրքիայի քաղաքական գծի այդպիսի վերլուծութիւնը եւ իր հակապատերազմական տրամադրութիւնները նրան բերում են այն եզրակացութեան, որ յիշեալ երկրների քաղաքակրթութիւնը գնում է դէպի իր մայրամուտը: Նա եզրակացնում է, որ առաջին աշխարհամարտը ապացուցում է քաղաքակրթութեան, մարդասիրական համագործակցութեան եւ քրիստոնէական ոգու սնանկութիւնը: Անկասկած այստեղ իրենց զգալ է տալիս էմիր էմին Արսլանի ասիակենդրոն մտումները:

Քննարկելով հայկական բռնագաղթի ու ցեղասպանութեան շարժառիթները էմիր էմին Արսլանը յատկապէս շեշտում է երկուսը: Առաջինը հայկական գաւառներում եւրոպացիների պահանջած բարենորոգումների ծրագիրն էր, իսկ երկրորդը՝ օտար պետութիւնների կողմից կայսրութեան հողերի գրաւման վտանգը:

Հայասէր արաբ դիւանագէտը գտնում էր, որ թուրքերը պատրաստւում էին ջարդել ողջ քրիստոնեայ բնակչութիւնը, եթէ դաշնակիցները գրաւէին Կ. Պոլիսը: Նոյն տրամաբանութեամբ էլ նրանք ձեռնարկեցին հայերի ջարդերը, երբ պարտութիւն կրեցին արեւելեան ճակատում: Նրանք կազմակերպեցին արաբների ջարդը, երբ սկսեցին նահանջել հարավային ճակատում: Այս թեզն այնքանով է հիմնաւորուած, ինչքանով այդ պարտութիւնները հաւասարակշռութիւնից դուրս հանեցին փառամոլ իթթիհատական ղեկավարութիւնը, որը խելքը կորցրած սաստկացրեց դաժանութիւնը: Այդ թեզը սխալ է, եթէ հաշուի առնենք այն փաստը, որ իթթիհատական ղեկավարները դեռեւս իրենց գաղտնի նամակներում 1906 թուականին խօսում էին հայերի հետ հաշիւ մաքրելու մասին: 1910 թուականին իթթիհատական կոնգրեսում արդէն նրանք որոշեցին հայերի բնաջնջումը:

Թուրքական կայսրութեան մէջ հեծում էին բազմաթիւ ժողովուրդներ, բայց երբ միայն հայերի համար Եւրոպան բարենորոգումներ պահանջեց, ասում է Արսլանը, ապա այն ժամանակ թուրքերը, ինչպէս սուլթանների, այնպէս էլ իթթիհատականների ժամանակ սկսեցին երես դարձնել հայերից ու նրան անուանել դաւաճան: Սոյն հարցադրման մէջ ճիշդ է այն, որ թուրքական կայսրութեան դէմ պայքարող ժողովուրդները չկարողացան միանալ ու մի ընդհանուր ճակատ կազմել: Այն թիւրքերին հնարաւորութիւն տուեց, որ հակաթուրքական ազգային շարժումները հակադրի իրար ու ամէն մէկի հետ առանձին առանձին հաշուի նստի: Ճիշդ է նաեւ այն, որ երբ 1913-1914 թուականներին Անգլիան ու Ռուսաստանը նորից բարձրացրին բարենորոգումների հարցը եւ ուզեցին դրանք իրականացնող եւրոպական յանձնաժողովին տալ լայն իրաւունքներ, իթթիհատականները խիստ կատաղեցին: Հայերին հարկադրեցին ոչ միայն հրաժարել բարենորոգումներից այլ եւ ընդունել հակառուսական դիրքորոշում: Անգլո-ռուսական այս նոր քայլը որոշակի դեր խաղաց իթթիհատական Թուրքիայի գերմանական կողմնորոշման ուժեղացման գործում: Բայց ասել, որ խտրականութիւնը, բռնագաղթը, հարկադրական կրօնափոխութիւնը, ջարդերը սկսեցին բարենորոգումների հարցի առաջացումով կլինէր սխալ, հակապատմական: Բարենորոգումները պէտք է վերացնէին գոյութիւն ունեցող խտրականութիւնը, անարդարութիւնը, դաժանութիւնը, իրաւազրկութիւնը: Իրականութեան չի համապատասխանում նաեւ այն թեզը, որ իբր քննարկուել է միայն հայերի բարենորոգման հարցը: Սան Ստեֆանոյի պայմանագրով (1878), նախատեսւում էր ոչ միայն Հայաստանում իրագործել բարենորոգումներ: Այդ պայմանագրով Չեռնոգորիան, Սերբիան եւ Ռումինիան անկախ էին ճանաչւում, Բոսնիան եւ Հերցեգովինան ինքնավարութիւն էին ստանում, Բուլղարիան հռչակւում էր ինքնավար իշխանութիւն, վարչակարգերը փոխւում էին, Կրետեում, Էպիրոսում, Թեսալիայում եւ Ալբանիայում: Բեռլինի կոնգրեսում այդ բարենորոգումների զգալի մասը պահպանուեցին իսկ հայերին վերաբերող յօդուածը խիստ թուլացաւ: Նշենք, որ արաբական երկրներից Լիբանանը, Եգիպտոսը, ու տարբեր տարածքների վրայ իշխող արաբ իշխաններ տարբեր ժամանակներում ստացել էին ինքնավարութիւն:

Էմիր էմին Արսլանը գտնում է, որ անարդարացի են այն մարդիկ, որոնք սուլթանական ու իթթիհատական ժամանակներում իրագործուած բռնագաղթերի ու ջարդերի համար մեղադրում են ողջ թուրք ժողովրդին: Նա պնդում է, որ ժողովուրդը անմեղ է: Թուրքական այդ պետութիւնները չեն արտայայտում ու ներկայացնում ժողովրդի ցանկութիւնները, տրամադրութիւնները: Սուլթանների եւ իթթիհատականների պետութիւնները հակաժողովրդական են եւ արժանի տապալման: Սակայն թուրք ժողովուրդը չի կարողանում ապստամբել ու տապալել այն, քանի որ ուժեղ է բռնատիրութիւնը, ահն ու սարսափը, անգրագիտութիւնը: Այդպիսի պետութիւնից բոլոր տեսակի անօրինութիւն կարելի է սպասել: Այդ պատճառով էլ նա արդարացնում է այն թուրք հպատակներին ու յատկապէս հայերին, որոնք թողնում են այդ ժամանակուա Թուրքիան ու կապ հաստատում հակասուլթանական ու հակաիթթիհատական ուժերի հետ: Եթէ ժամանակաշրջանի թրքական իրակարգը, կառավարութիւնը, պնդում է Արսլանը, ոչինչ չի անում բացի ժողովրդին հարածելուց եւ ահաբեկելուց եւ չի ապահովում իր հպատակների կեանքը, պատուի եւ ունեցուածքի անվտանգութիւնը, ապա բնական է, որ նրանք իրաւունք կ'ունենան ապաստան որոնելու աւելի ապահով երկրներում: Եթէ հայրը միշտ անարդարացի վերաբերմունք ցուցաբերի դէպի իր երեխան, ապա նա մի օր ոչ միայն կարող է լքել տունը, այլեւ անիծել իր ծնողներին: Սոյն սկզբունքները, եզրակացնում է նա, շատ պարզ են ու տարրական, բայց երբեք չեն հասկացւում հին ու նոր թուրք ղեկավարների կողմից:

Էմիր էմին Արսլանը պատմում է մի այնպիսի դէպքի մասին, որը աներկբա ցոյց է տալիս, որ թուրքերը, դեռեւս յեղափոխութիւնից առաջ, չէին ցանկանում իրագործել իրենց իսկ հռչակած ազատութիւն, հաւասարութիւն, եղբայրութիւն եւ արդարութիւն սկզբունքները: Ընտրւում է մի յանձնախումբ, որը պէտք է մշակէր մի դիմումնագիր: Նրա կազմի մէջ մտնում են երկու հայ, երկու արաբ եւ երկու թուրք: Առաջին իսկ նիստին թուրքերը պահանջում են, որ հայերը հրաժարուեն Բեռլինի վեհաժողովի 61-րդ յօդուածին, որը նախատեսւում էր բարենորոգումներ կիրառել Հայաստանում: Էմիր էմին Արսլանն ու միւս արաբ ներկայացուցիչը՝, Խալիդ Գանեմը պնդում են, որ այդ պայմանագիրը ստորագրել են եւրոպական երկրները, այնտեղ բացակայում է հայերի ստորագրութիւնը եւ հետեւաբար անիմաստ է նրանց հրաժարումը: Նրանք նաեւ նշում են, որ ե-

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՄԻ ԷՋ ՀԱՅ - ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԻՑ

Հայ-սարաական յարաբերութիւնների ուսումնասիրութեան խորացումը բացայայտում է նորանոր արաբ քաղաքական, մշակութային ու գրական գործիչներ, որոնք մեկոգրել են թուրքերի կողմից գործադրուած հայերի բռնագաղթն ու ցեղասպանութիւնը: Այդպիսիներից է Էմիր Էմին Արսլանը:

Ինչպես գիտենք, երիտթուրքական յարձման մէջ էին ընդգրկուել Օսմանեան կայսրութեան տարածքի վրայ ապրող տարբեր ժողովուրդների ներկայացուցիչներ՝ թուրքեր, յոյներ, հրեաներ, բուլղարներ, ալբանացիներ, արաբներ, չերքեզներ, քուրդեր եւ այլն: Երիտթուրքական արաբ գեկավարներիս էր Էմիր Էմին Արսլանը: Սուլթանական բռնապետութիւնից փախչելով նա հաստատուում է Փարիզում եւ մասնակցում «երիտասարդ Թուրքիա» շարժման հրատարակմանը: Այն լոյս է տեսնում արաբերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով: Նա այն երիտթուրքերից էր, որը չհաղթահարած էր հեղափոխական սկզբունքների ֆիլտրամբ, սահմանադրութեան լիակատար գործադրմամբ ու ժողովրդապետութեան հաստատմամբ: Նա հաստատ էր, որ երիտթուրքական հեղափոխութեան հաղթանակը ազատութիւն, հաւասարութիւն, եղբայրութիւն ու լուսաւորութիւն կը բերի սուլթանական բռնատիրութեան տակ հեծող բոլոր ժողովուրդներին: Այդ հողի վրայ նա լուրջ տարաձայնութիւն է ունենում Էնվեր – Թալեաթ խմբակի հետ եւ վերջիններս կողմից 1913 թուականի հունուարին իրականացուած պետական հեղաշրջումից յետոյ նա արտաաահման դիւանագիտական աշխատանքի է ուղարկուում: Նա գտնում է Արգենտինայում հաւատարմագրուած առաջին թուրք դեսպանը: Որպէս այդպիսին 1915 թուականի Օգոստոսին արգենտինեան «Լա Նուա» թերթում հրապարակում է ուշագրաւ մի հոդուած: Այնտեղ նա լուսաբանում է սուլթանական եւ իթթիհատական երիտթուրքական հայհատիպությունական, հայերի ցեղասպանութեան ծրագրման ու դրա մէջ գործուրք ժողովրդի եւ գերմանական պետութեան մեղսակցութեան հարցերը:

Էմիր Էմին Արսլանը գրում է, որ սկզբում նրանք չէին պատրաստուել սուլթանական բռնատիրութեան տապալմանը, այլ միայն ցանկանում էին սահմանադրական կարգեր հաստատել: Նրանք ոչ մի դէպքում չէին մտածում ոչնչացնել Օսմանեան կայսրութեան տարածքի վրայ ապրող տարբեր ժողովուրդների ներկայացուցիչներ՝ թուրքեր, յոյներ, հրեաներ, բուլղարներ, ալբանացիներ, արաբներ, չերքեզներ, քուրդեր եւ այլն: Երիտթուրքական արաբ գեկավարներիս էր Էմիր Էմին Արսլանը: Սուլթանական բռնապետութիւնից փախչելով նա հաստատուում է Փարիզում եւ մասնակցում «երիտասարդ Թուրքիա» շարժման հրատարակմանը: Այն լոյս է տեսնում արաբերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով: Նա այն երիտթուրքերից էր, որը չհաղթահարած էր հեղափոխական սկզբունքների ֆիլտրամբ, սահմանադրութեան լիակատար գործադրմամբ ու ժողովրդապետութեան հաստատմամբ: Նա հաստատ էր, որ երիտթուրքական հեղափոխութեան հաղթանակը ազատութիւն, հաւասարութիւն, եղբայրութիւն ու լուսաւորութիւն կը բերի սուլթանական բռնատիրութեան տակ հեծող բոլոր ժողովուրդներին: Այդ հողի վրայ նա լուրջ տարաձայնութիւն է ունենում Էնվեր – Թալեաթ խմբակի հետ եւ վերջիններս կողմից 1913 թուականի հունուարին իրականացուած պետական հեղաշրջումից յետոյ նա արտաաահման դիւանագիտական աշխատանքի է ուղարկուում: Նա գտնում է Արգենտինայում հաւատարմագրուած առաջին թուրք դեսպանը: Որպէս այդպիսին 1915 թուականի Օգոստոսին արգենտինեան «Լա Նուա» թերթում հրապարակում է ուշագրաւ մի հոդուած: Այնտեղ նա լուսաբանում է սուլթանական եւ իթթիհատական երիտթուրքական հայհատիպությունական, հայերի ցեղասպանութեան ծրագրման ու դրա մէջ գործուրք ժողովրդի եւ գերմանական պետութեան մեղսակցութեան հարցերը:

Էմիր Էմին Արսլանը պատմում է, որ նրանք սկզբում

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻԻՆ՝ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐՈՒ

Ջ.

Դրեց՝ ՎԱՐԴԻԹԱՆ ԱԶԻՄԵԱՆ

Ո՞վ պիտի չուզէր իր Հայրենի կուտին տակ չանհետ հանդուցեալի այն դէմքերը, որոնք հետուէն կամ մօտէն մեր հետաքրքրութեան առարկան դարձեր են, իրենց առեղծուածային արժանիքներովը:

Ոտք դնել Հայաստանի հողին վրայ եւ առաջին հերթին չնայելով ամէնուն հայոց բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկեանին – բանաստեղծութեան մէջ՝ Ց. Թումանեանն է ասացած «աստիճան հայոց» տիտղոսը – ուղղակի մեզանից եւ Ա. Տէր-Յովհաննիսեանի կողմէ:

Հայ արուեստագէտի ատեն: Եւ, Հայկական սեզոնի չուրջ, ուր կը կշռուէին՝ առանց ատելու, կը դիմումնա՝ առանց խմելու, խմել, թէ՛ կերակուր եւ թէ՛ խմիչքներ: Հաստատի մէջ, այս մեծարգելի հանդիպումներուն, պատասխանատուներ կը բրիտեղանան եւ արուեստագէտներուն համար կը բանայ իրմէ ապատուած առանձնասենեակներ, որպէս ազգային պարծանք եւ ոգեւորութեան աղբիւր: Ու, կ'անդրադառնանք արուեստագէտներուն նուազումին եւ անհետացման վտանգին, մինչ Ս. Կապուտիկեան, յարեւանցիօրէն կուտար թիւեր հայրենի արուեստագէտներուն խոսգող չարքերուն մասին: Ան էր որ, մօտաւոր թիւերով բաւ թէ ունինք 400 գրողներ, երկու հարիւր երաժշտագէտներ եւ 700 նկարիչներ: Եւ, արդարօրէն յայտարարեց. «Մենք այստեղ մտաւորականութեան ծով ունենք, երբ դուռ ծարաւած է»:

Խօսակցութիւններու հրաւտալ մէկ պահուն, ֆոլիակի բաժակը ձեռքը, ոտքի եղաւ Աբրամ Տէր-Յովհաննէսեան, եւ իր առնական պարթիոն ձայնով, դրուատալից խօսքեր բրաւ ատենային հայոց բանաստեղծուհիին անձին եւ ունեցած մասնաւորապէս հասարակական գործունէութեան մասին, անգրագիտութեան դէմ վերջին խոպոպ էջմիին, Գրողներու Տան մէջ, զոր ան կ'անգիսանալի անուղղակի: Բայց ինձ համար յիշողութիւնէ կը մնայ ան անոր խիստ կիզուածքը, երբ ժամադանակը կը պահանջէ: Ապա տեղեկացաւ թէ՛ Ա. Տէր-Յովհաննիսեան ինչ բան կ'ուսումնասիրէր, որու մասին պիտի անդրադառնամ յառաջիկային:

Մրագրուած երկրորդ հանդիպումս կ'ունենամ տասանգաւոր թատերագիր Պերճ Զէյթունցեանի հետ: Կը հեռաձայնեմ ու իր ժամադրութիւն: Պ. Զէյթունցեան երկար տարիներ քարտուղարութեան պաշտօն վարած է Գրողներու Տան մէջ, բայց տակն մը առաջ անկէ հեռացած՝ առողջական պատճառներով: 1949 տարիէն ի վեր եղած եմ թատերագիր եւ թատերասէր, որով ինձ համար անհրաժեշտ էր այցելել վարպետի մը եւ զրոյց ունենալ: Այսօր ունինք թատերական յարաճուն չարժում Հայրենիքի մէջ, ինչպէս նաեւ թատերագիրներ, բայց գրականութեան այս ճիւղը մեզ մէջ միշտ մնացած է երկրորդ ասպիճանի, հակառակ անոր որ երկու հազար տարուան տրամադիրն ունի ան մեր մէջ: Գուցէ անոր համար որ, գրականութեան ամէնէն ապահարեան ճիւղն է, պատճառներ չդնելուրցուիր այլ իր դիմաց: Կը նմանի երաժշտական յօրինումի: Մինչեւ ներկայացումը՝ ներ չմտնեն եւ ամիսներով սպասուիլ կեայ ասեղծագործութիւնը ձայնի ու չարժման չդիմանալն ալ տեսնել եւ ոչ ալ լսել կարելի է:

Բայց եւ այնպէս, –ի խորհիմ թէ՝ նոյնը պիտի ըլլայ բոլոր թատերագիրներուն կարծիքը – գրականութեան միակ սեռն է, որ պատեհութիւնը կուտայ արտասանագործման, ուր կիանքի պատմութիւնը իր հրապարակին ուղղակի, եւ ապրումներու այդ փոխյարաբերութիւնները մեզ կ'ուսումնասիրէն խորհրդածութեան՝ մտաւորական որպէս մէջ: Անշուշտ, թատրոնը ընդարձակ եւ համապարփակ չրջագիծի մը մէջ առնուելու պարագային, դեմ յանդիման կուգանք տարբերակներու հետ, –երգիծանք, գաւեշտ, դրամա, մենախօսութիւն, եւն. – բայց ոչ մէկը անոնցմէ չի հեռանար մեր ապրած կեանքէն, այդ բլրայ՝ զգացական, առարկայական թէ վերացական ապրումէ:

Պերճ Զէյթունցեանին տիւրնիր բացատրելու եւ դիս առաջնորդեց հիւրասենեակ: Պահ մը վերջ ինք եկաւ: Զինք ճանչցած էի յուսահարներէն: Բայց ոչ մէկ ապրեւթիւն՝ իրականին եւ անոնց միջեւ:

Մեր առաջին խօսքերը անցան իրերածանօթացումով, ու երբ յայտնեցի թէ հիացող մըն էի իր ստեղծագործութիւններուն եւ ես ինքս եւս հետեւորդ մը թատերագրութեան, արագացաւ մեր մտերմութիւնը, ինչ որ թոյլ տալիս մտածողներու միջեւ: Այսօր, արուեստագէտ յայտնեց թէ ինք թատերագիր չէ միայն: Այլ, մանաւանդ՝ արձակագիր: Գիտէի թէ Հայրենադարձ էր Պ. Զէյթունցեանը (Եգիպտոսէն), որով իր մէջ նկատեցի արեւմտահայ դպրոցներուն հանդէպ ցուցաբերուած յատուկ չահագրգռութիւնը, ի միջի այլոց, յայտնեց թէ այժմ ինք կը պատրաստէր Գրիգոր Զոհրապի կեանքին հետ առնչուած վէպ մը: Արդարեւ, լսագոյն կերպն է վիպերով պատկերել մեզմէ հեռացող անձերու կեանքը: Նոյն միջոցին դիմեր էր ուրիշ տագնապաւոր մը՝ Կարէն Սիմոնեանը՝ Միքայէլ Նալբանդեանի կեանքին չուրջ յօրինած վէպովը, որ առաջին գրեր էր եւ Մոսկուայի մէջ հրատարակուեր 150.000 տպաքանակով:

Տրամատուրկ Պերճ Զէյթունցեանին կը պատկանի «Մեծ յոյսերը», պատման, որ պատրաստած է Դանիել Վարուժան եւ Ռուբէն Սեւակի աջորի օրերուն հետ: Զայն բեմի վրայ տեսնելու առիթը ունեցայ Տրամադիչական ֆեստիվալին մէջ, հրաչալի կատարողութեամբ:

Ինչ խօսք, հայու տուն է չէ՞, անգան կը բերուին առատ միրգ եւ Հայաստանի անմահ հնգան քուհակը:

Որքան կը խօսիմ իրեն հետ, հոգեկան կապս այնքան կ'ուժեղանայ: Յաւերեանական մրտածող մարդն է Զէյթունցեանը, տեսակ մը մեյամադան արտայայտութիւն՝ դէմքին վրայ: Զսխսար՝ իր խոհերուն մէջ եւ խիտ հագուրդ ունեցող, հանդուրժող իր կանչուած արտայրներին:

Կեցս մանուկ տասի, հայկական ժամ մտալու ուղղութիւնն ունէի: Մինչեւ իսկ, մտասիին մէջ երկու խոսքի փոխանակութիւններ, ալդ թէ յայտնեցին ինձի: Բայց, մեզի երկուքիս երկդիմի տպաւորութիւնները ստեղծած մտերմութեան մթնոլորտին արտօնութիւնը:

Յաւ կը գտամ թէ իրեն հանդիպումս չերկարդացաւ, ուր հաւանաբար ընդունած ձակէինք մեզ օրեցայ թատրոնի պահանջքներու չորս մեր կարծիքները փոխանակել: Իմն է յանձնքը, որ հետեւ երկչոտ գտնուեցաւ Սխալ:

Յաջորդով՝ Ս. Էջմիածին:

ԹԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅ ՋԱՏԿԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՑ ՖԼՈՐԷՍԻ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑԻՒՑ ԱՄԻ ՏԵԱՒՆ 1988

27 ՄԱՐՏ, ԿԻՐԱԿԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ

Սկիզբ ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին:
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10.30ին:
ԴՌՆԲԱՅԻՔ, երեկոյեան ժամը 5ին:

31 ՄԱՐՏ, ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Սկիզբ ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին:
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10.30ին:

Յիշատակ վերջին ընթրեցոյ եւ Ս. Հաղորդութեան Խորհուրդի հաստատման: Ս. Պատարագի միջոցին տեղի պիտի ունենայ դպրոցական աշակերտներու համար մասնաւոր խոստովանանիք եւ պիտի մատակարարուի Ս. Հաղորդութիւն:

Երեկոյեան ժամը 5ին ԿԱՐԳ ՈՏՆԼՈՒԱՅԻ:

ԽԱՒԱՐՈՒՄ՝– Սկիզբ արարողութեանց երեկոյեան ժամը 7.30ին:

1 ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹ

Կարգ Թաղուան՝ երեկոյեան ժամը 7.30ին:

2 ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ

Երեկոյեան ժամը 5.30ին արարողութիւն Խրատան, ժամերգութեան վերջ Ս. Պատարագ:

Յաւարտ Ս. Պատարագի, Հովուատան մէջ ՏՆՕՐԷՆԷՒ արարողութիւն:

3 ԱՊՐԻԼ, ԶԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Սկիզբ պաշտամունք՝ առաւօտեան ժամը 9ին:
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ժամը 10.30ին: Քարոզ՝ ժամը 11.30ին:

10 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ

Յաւարտ Ս. Պատարագի, աւանդական հաւկթախոյ կեդրոնում կիզ «Է. ՊՕՅԱՃԵԱՆ» սրահին մէջ, որու ընթացքին պիտի հրամցուի «ՄԱՆՈՒԿ» երեկոյեցոյ Տիկնանց Ցանկասիրաց միութեան կողմէ, ապահովցնելէ մուտքի տոմսերը:

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սէրակոբեան Ֆօնտը, 5րդ տարեշրջան մը իւանցնելու կ'առնէ, պահել մէկական սան նախակրթարանի բաժիններէն, հետեւեալ դպրոցներէն: Արսլանեան, Մանուկեան, Մխիթարեան, Արթրունի, Խրիմեան, Վ. Լոփէս եւ Պաղէշեան վարժարաններ:

Անոնք որ փափաքին ստանալ կրթաթոշակ, պարտին դիմել դպրոցներու տնօրէնութեանց:

«ՍԷՐԱԿՈՐԵԱՆ ՖՕՆՏ»

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԿՐԿԻՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ...

(ՇԱՐ. 12-ՐԴ ԷՋԷՆ)

Եւրոպական Խորհրդարանը

1) Կը դիմէ Թուրքիոյ վերընտրուած ներկայ վարչապետին, Թրքական Խորհրդարանին եւ Հանրապետութեան նախագահին այնպէս ընել, որ արձակուած մահավճիռները փոփոխութեան ենթարկուին, մինչեւ որ, այդ նողկալի պատիժը վերնայ:

2) Զայն կը բարձրացնէ ֆրանսացի երիտասարդ գրոսաշրջիկապետ՝ Միշէլ Քարամինոյի վճիռին եւ անոր սահմանուած վերաբերումին դէմ:

3) Կը հրաւիրէ Թրքական կառավարութիւնը, որ դրական քայլ մը առնէ Մէհտի Զանան անյապաղ ազատ արձակելով:

4) Կը դիմէ Արտաքին Գործոց նախարարներուն հաւաքուած քաղաքական գործակցութեան ծիրին մէջ, որ միջամտեն Թրքական իշխանութեանց մօտ, ձեռք ձգելու համար Միշէլ Քարամինոյի դատավարութեան վերաքննութիւնը, ի չգոյէ որեւէ յանցապարտ արարքի:

5) Իր նախագահին պաշտօն կու տայ ներկայ բանաձեւը փոխանցելու Ցանձնախումբին, Եւրոպայի Խորհուրդին, Թուրքիոյ Հանրապետութեան նախագահին եւ Թուրքիոյ Խորհրդարանի նախագահին:

Գնահատելի է, անկասկած, Եւրոպական Խորհրդարանի այս նոր քայլը, քանի որ հո՛ս գոնէ, քաղաքական, առեւտրական թէ ռազմագիտական շահերը չեն գերազանցեր, հոգ չէ թէ Անգարայի ալ շատ հոգը չըլլայ բանաձեւ մը աւելի:

26 Յունուար 1988 «ՅԱՌԱՋ»

ԹԷՔԷԵԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆԸ ԿԸ ՎԵՐՍԿՍԻ ԻՐ ՁԱՅՆԱՍՓՌՈՒՄԸ

(ՇԱՐ. 10-ՐԴ ԷՋԷՆ)

մօտեցումով– Մայր Հայրենիքի կեանքի զարգացման զանազան մարզերուն եւ փուլերուն մասին, ինչպէս նաեւ Սփիւռքահայ բոլոր ձեռնարկներուն եւ գործունէութիւններուն շուրջ:

Տոքթ. Բետրօ Դանիէլեանի ղեկավարութեամբ պատրաստուած այս ձայնասփռումը –որ կը հովանաւորուի ՌԱԿի Հարաւ Ամերիկեան Շրջանային Վարչութեան կողմէ– լիայոյս ենք որ կը համապատասխանէ Սփիւռքահայութեան իղձերուն եւ երազներուն, եւ վստահ ենք որ պիտի գրաւէ, Ուրուկուայի եւ Արժանթինի հայութեան հետ լաւագոյնս հաղորդակցելու, իր արժանի կարեւոր տեղը:

1500Է ԱՒԵԼԻ ԱՐԺԱՆԹԻՆԱՀԱՅԵՐ ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԱՌՋԵՒ

(ՇԱՐ. 9-ՐԴ ԷՋԷՆ)

Մեր ներկայութիւնը ունի խստօրէն կառուցիչ նպատակ: Ներկայ կացութիւնը խոչընդոտ մըն է խաղաղութեան ամրապնդման, ինչպէս նաեւ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ժողովուրդներու միջեւ եղբայրակցութեան: Ընդհակառակը, արդար լուծում մը, հիմնուած ազգութեանց ինքնորոշման սկզբունքին վրայ, որ նուիրագործուած է խորհրդային Սահմանադրութեամբ, վնռական պիտի ըլլայ երաշխաւորելու համար այդ վեհ նպատակները, տարիներով հակամարտութիւններն ու ոխերը:

Այս առիթով, կը խնդրենք Պրն. Ընդհանուր Քարտուղարէն որ իրաւարարի դեր կատարէ իր տարողութեան ծիրեն ներս եղած միջոցներով, պաշտպանելու համար հայ բնակչութեան ամբողջութիւնը Խ. Ատրպէյճանի Հանրապետութեան մէջ:

Համոզուած ենք որ Պրն. Ընդհ. Քարտուղարը վերակառուցման եւ հրապարակայնութեան ոգիին հաւատարիմ պիտի գտնէ միջոցները ուղղելու համար 1923ին գործըւած սխալը, որուն համար մեր խորին երախտագիտութիւնը կը յայտնենք՝ դէպքերուն երախտագիտութիւնը կը յայտնենք՝ դէպքերուն մտահոգութեամբ հետեւող Արժանթինի հարիւր հազար հայերու անունով:

Ցարգանօք՝»

Արժանթինի Հայկական Համայնք
Տ. Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեան
Առաջնորդ
Արժանթինահայ Թեմին
Շահան Յովակիմեան
Արժանթինահայ Համայնքի
Ներկայացուցիչ

ՄԻ ԷՋ ՀԱՅ - ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԻՑ

(ՇԱՐ. 18-ՐԴ ԷՋԷՆ)

րիտթուրքական հեղափոխութեան նպատակն է հաստատել սահմանադրութիւնը եւ իրականացնել եղբայրութեան, հաւասարութեան, արդարութեան ու ազատութեան սկզբունքները կայսրութեան բոլոր ժողովուրդների համար: Հետեւաբար, երիտթուրքական հեղափոխութեան հաղթանակով կը լուծուեն 61–րդ յօդուածի պահանջները եւ այդ որոշումը կը դառնայ անիմաստ: Թուրքերը մերժում են արաբ պատուիրակների փաստարկները ու հեռանում նիստից:

Էմիր Էմին Արսլանը բարոյական եւ իրավական առումներով բնութագրելով իթթիհատականների կողմից ծրագրուած ու իրագործուած 1915 թուականի հայկական բռնագաղթն ու ցեղասպանութիւնը գտնում է, որ դրանք ոչ միայն հանցագործութիւն են, այլեւ դրանք խայտառակում են մարդկութիւնն ու մարդկային քաղաքակրթութիւնը: Դրանք խախտում են մարդկային հասարակութեան բոլոր օրէնքները, մարդկային իրաւունքները եւ ցարդ ստորագրուած բոլոր պայմանագրերը: Ոչ մի կերպ չի կարելի դրանց արդարացնել: Անկասկած սոյն բնութագիրը ամբողջութեամբ կարելի է վերագրել ինչպէս թուրք սուլթանների այնպէս էլ իթթիհատականների կողմից ձեռնարկուած արաբ ժողովուրդների բռնագաղթին ու ջարդին:

Այսպիսով, Էմիր Էմին Արսլանը մի հաճելի էջ է աւելացնում հայ եւ արաբ ժողովուրդների բարեկամութեան պատմութեան:

ՓՐՈՖ. Գ. ԽՐԼՈՒԲԵԱՆ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 16

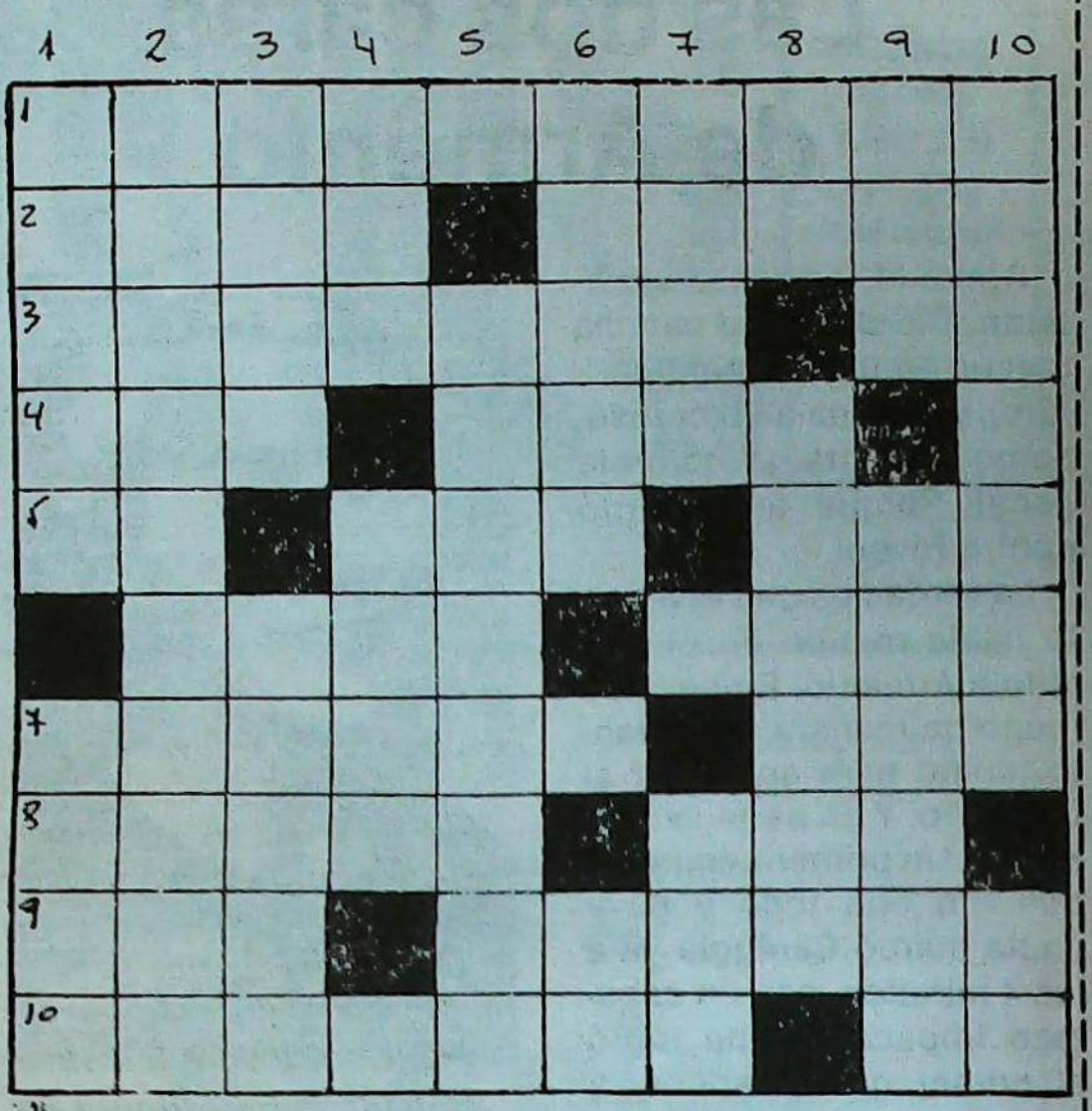

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1 – Անձն, դերանուն, օծեալ
2 – Աստուածամօր անունը, կարճ Աւետիս
3 – Քրիստոնէութեան նշանը, կեցցէս
4 – Աշոտէն մէկ տառ պակաս, Պուրճի մէջ պատմական շէնք
5 – Հայոց պաշտպան ժողովուրդ, 12 ամիս
6 – Կեղտ, հին Հայաստանի մէջ գաւառ, ձեռքին մէջը
7 – Քաղցր (ձայն), Արաբ խալիֆա
8 – Ընտանի կենդանի, ստանամ
9 – Ստեղծէ, Հարաւային Ամերիկայի երկիր
10 – Ս. Գրիգոր մակդիր

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1 – Տարի, Քրիստոսի աշակերտ
2 – Զարդագրող, ոչինչ
3 – Պէյրութի արուարձան, երկրարբառ
4 – Նուագ, Կիլիկիոյ մէջ գիւղաքաղաք
5 – Եգիպտական աստուած, նախապէս Պելոպոնէս
6 – Սողոմոնին մակդիրը
7 – Ամուսնութիւն – խեչօ՝ առանց խ–ի
8 – Տանիլ բային անցեալ ընդունելութիւն, արաբ իշխան
9 – Անգլիագիր հեղինակին անունը, լեցուն
10 – Հայոց նուիրական ծառը, ազատող

ԼՈՒԾՈՒՄ ԹԻՒ 15 ԽԱՉԲԱՌԻ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
7 – Կամուրջ	1 – Ղազիկեան
8 – Թիապարտ	2 – Հուր
9 – Տիգրիս	3 – Վրաստան
11 – Ցիրաւի	4 – Միայնակ
12 – Տրեզտըն	5 – Ցպար
15 – Մածուն	6 – Արուսեակ
16 – Կրաքար	10 – Եզական
17 – Հրանտ	15 – Գումարտակ
20 – Մատրաս	16 – Հաստատուն
21 – Օդապար	18 – Հմայք
24 – Քոստ	19 – Տրդատ
26 – Ջուարթ	22 – Եսաբան
27 – Հաւրակ	23 – Նորվեկիա
30 – Կեսարիա	25 – Հայաստան
33 – Պահեստ	28 – Թակ – Նժար
31 – Մերսին	29 – Հրապոյր
35 – Կիաքսար	32 – Սոֆա
36 – Այրարատ	34 – Հնար

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Վիսենթէ Լոփեսի Դերձակեան Երկրորդական Վարժարանի Հայկական բաժինը կարիքն ունի հսկիչուհիի մը (սէլատորա):
Աշխատանքի ժամեր՝ 12·30 – 16·00: Դիմել Վարժարան՝ Արենալէս 1631:
Հեռախօս՝ 795–0125:

* * * * * * * * * * *

Վիսենթէ Լոփեսի Ազգ. Վարժարանի Նախակրթարանի Հայկական բաժինը պէտք ունի երգի ուսուցիչի:
Դիմել Վարժարան՝ Արենալէս 1631:
Հեռախօս՝ 795–0772 / 0125:

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ՎԻՍԵՆԹԷ ԼՈՓԵՍԻ



Su café molido
al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510.
T.E.: 97-4763

Deportivas.

Las dos caras de Armenio

Armenio es desconcertante. Pierde en su cancha con un equipo menor (Instituto), y le gana a un coloso, como visitante. ¡Y cómo le gana! Porque así ocurrió contra River.

La verdad es que River se lo había metido en el bolsillo a Armenio. Empezó su juego de manera avasallante, como para apabullar al contrario. Y en parte lo consiguió. Un primer tiempo en que dió con todo y cuya pauta marcó **Caniggia** ya a los 4 minutos, con un cabezazo impecable que logró el primer gol. Después, a los 19, ayudado por Troglio y Alzamendi, **Palma** convirtió el segundo. Y Armenio, impotente, parecía que se quedaba, pero no fue así. Comenzó a repechar por la senda del buen fútbol y el trío Villarreal, Maldonado y Vega hizo posible que **Wensel** convirtiera el primer gol, a los 23 minutos.

River empezó a desarticularse y a enviar pelotas sin destino, mientras los de Armenio sacaban pecho y respiraban hondo. Así se iba posesionando poco a poco del campo y, ante un desacierto de Erbin, el ya famoso **Wensel** convirtió el tanto de la paridad. Fue la hecatombe para River y, felizmente para ellos, el árbitro pitó finalmente el primer tiempo.

El segundo tiempo no fue mejor que el primero para los locales. Sus jugadores perdieron el rumbo, en posiciones y acciones que no les correspondían y, así, quienes debían actuar de lleno, sólo veían pasar la

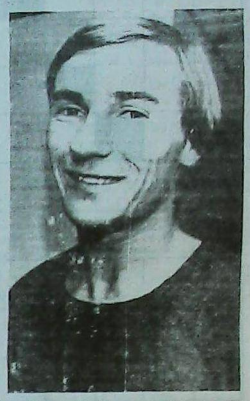

Wensel, la gran figura de Armenio.

pelota. Armenio, entretanto, sonreía con disimulo y hacía su juego, y ante un pase largo de Maciel nuevamente **Wensel** iba a vencer a Pumpido. Y lo hizo a los 31 minutos, dejando parado y desorientado a un Pumpido que salió a agarrar la pelota y no pudo, porque hasta la red no paraba. Y así se logró ese tercer tanto de la victoria para Armenio.

¡Grande Armenio! Porque reflotar un resultado que se inició adverso, y no sólo evitar el naufragio sino llevar el navío adelante con las velas en triunfo, es una hazaña épica. Y así lo consideramos.

PARA LA HISTORIA

Raúl Wensel, delantero de Deportivo Armenio, es el octavo jugador que consigue hacer tres goles consecutivos en un mismo partido.

COCINA



Panqueques de manzana

INGREDIENTES:

2 manzanas - 50 gramos de manteca - 1 huevo - 3 cucharadas de harina - leche en cantidad necesaria - 1/4 de cucharada de aceite - 1 pizca de sal - azúcar en cantidad necesaria.

PREPARACION:

Freir en la manteca las manzanas peladas y cortadas en rodajas muy finas. Cuando estén cocidas se les vuelca encima una pasta hecha de la siguiente manera:

Batir el huevo y agregarle la harina, y la cantidad de leche hasta que quede una masa espesita; incorporarle la sal y el aceite (esta preparación es la que volcamos encima de las manzanas).

Cuando las manzanas la preparación, juntamen estén cocidas de un la se la da vuelta y se espol rea con azúcar molida, vuelve a dar vuelta nue mente y se vuelve a espo vorear con azúcar, de m nera de ir formando co un caramelo.

Se sirve bien calentito

Isabel Tchal

Cuando los jugadores juegan solos ...

...el equipo se queda sólo, y el resultado es una soledad. Es lo que pasó con Armenio en esta fecha. Luego de su brillantísima actuación ante River, su actuación resultó un tanto desluciada ante Deportivo Español. Y todo fue porque los jugadores anduvieron cada uno por su lado, sin comprensión, sin cohesión. Y lo mismo ocurrió con Deportivo Español.

El partido empezó bien: acciones movidas, vibración en el juego, pero algo pasó en los minutos siguientes que hicieron más lentas las acciones y el juego más individualista; como si cada uno quisiera hacer la suya.

Ninguno de los dos equipos se dió ventajas; sab que esoseria perdidos ra cualquiera de los d pero tampoco hicier mucho por sacar ventaj Armenio contó con dos ras oportunidades pa cer gol, que fueron d aprovechadas.

Indudablemente, Ar nio jugó mejor, aunque "fenómeno" Wensel no do hacer nada porque contó con esa colabo ción de equipo que es dispensable para que el j gador se agrande y pase frente.

El resultado final fue en pate, sin abrir el marcad

Armenio sigue en puesto 13 de la tabla de p siciones, debajo de Ros rio Central y arriba de Ins tuto. Más abajo están Es diantes y Boca.

Se canceló la cena en honor de Aganbegyan

En nuestro número anterior informamos de la cena que UGAB brindaría el 10 del corriente al asesor de Gorbachov, economista Abel Aganbegyan.

Dicha cena debió ser cancelada debido al repentino fallecimiento de la señora madre de Aganbegyan, motivo por el cual dicho funcionario debió regresar de inmediato a Moscú.

EL PROFESIONAL LOS RECETA
BARTAMIAN LOS DISEÑA
SU HIJO LOS PREFIERE
LINEA PIE/RECTOR
DE ORTOPEDIA
BARTAMIAN



CALZADO CORRECTIVO
A PRUEBA
DE CHICOS:
CALIDAD Y
DISEÑO

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

PLANTILLAS CORRECTORAS



Ortopedia Bartamian tambien las pone a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA DC
Bartamian
Av Belgrano 1699 Tel 45-5213 Bs As
Av 7 N° 1134 Tel 3-4935 La Plata

Confitería "Armenia"
PRODUCTOS ORIENTALES
T.E.: 71-4571 Scalabrini Ortiz (ex Cánning) 1317

La Escribanía Balassanian *comunica su nueva característica telefónica:*
322-2768
Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Florida 716 2° Piso - Of. "K"
Radio llamada: 311-0056 312-6383
Código: *3136*

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: *Lun a Vie de 10.00 a 19.00 hs*

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual
N° 78.836
Director
MIHRAN SARAFIAN
Corresponsalía, recepción de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo